

Бақылау-касса машиналарын қолданудың кейбір мәселелері туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2018 жылғы 16 ақпандағы № 208 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 5 наурызда № 16508 болып тіркелді. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2025 жылғы 24 қазандағы № 626 бұйрығымен.

Ескерту. Бұйрықтың күші жойылды - ҚР Қаржы министрінің 24.10.2025 № 626 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

"Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" (Салық кодексі) Қазақстан Республикасы Кодексінің 166-бабы 8-тармағына, 167-бабының 6-тармағына, 170-бабының 2-тармағына, 171-бабына және "Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабы 1) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

Ескерту. Кіріспе жаңа редакцияда – ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 14.04.2022 № 411 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. "Қоса беріліп отырған:

1) осы бұйрыққа 1-қосымшаға сәйкес бақылау-касса машиналарын қолдану қағидалары;

2) осы бұйрыққа 2-қосымшаға сәйкес бақылау-касса машинасын тіркеу карточкасының нысаны;

3) осы бұйрыққа 3-қосымшаға сәйкес қолма-қол ақшаны есепке алу кітабының нысаны;

4) осы бұйрыққа 4-қосымшаға сәйкес тауар чегі кітабының нысаны;

5) осы бұйрыққа 5-қосымшаға сәйкес тауар чегінің нысаны;

6) осы бұйрыққа 6-қосымшаға сәйкес Бақылау-касса машиналарының модельдерін бақылау-касса машиналарының мемлекеттік тізіліміне (тізілімнен) енгізу (алып тастау) қағидалары;

7) осы бұйрыққа 7-қосымшаға сәйкес деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналарынан тауарларды өткізу, жұмыстарды орындау, қызметтерді көрсету кезінде жүзеге асырылатын ақшалай есеп айырысулар туралы мәліметтерді қабылдау, сақтау, сондай-ақ фискалдық деректер операторының оларды мемлекеттік кірістер органдарына беру қағидалары;

8) осы бұйрыққа 8-қосымшаға сәйкес фискалдық деректер операторының деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналары туралы мәліметтерді мемлекеттік кірістер органдарына беру қағидалары бекітілсін.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Премьер-Министрінің Бірінші орынбасары – ҚР Қаржы министрінің 24.02.2020 № 192 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді - ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 27.12.2023 № 1326 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2. Осы бұйрыққа 9-қосымшаға сәйкес тізбе бойынша Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің кейбір бұйрықтарының күші жойылды деп танылсын.

Ескерту. 2-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Премьер-Министрінің Бірінші орынбасары – ҚР Қаржы министрінің 24.02.2020 № 192 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

3. Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік кірістер комитеті (А.М. Теңгебаев) заңнамада белгіленген тәртіпте:

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы бұйрықтың мемлекеттік тіркелген күнінен бастап күнтізбелік он күн ішінде оның көшірмелерін қазақ және орыс тілдерінде, қағаз және электрондық түрде Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу және ресми жариялау үшін Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің "Республикалық құқықтық ақпарат орталығы" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына жіберілуін;

3) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің интернет-ресурсында орналастырылуын;

4) осы бұйрық Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде осы тармақтың 1), 2) және 3) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Заң қызметі департаментіне ұсынуды қамтамасыз етсін.

4. Осы бұйрық алғаш ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

*Қазақстан Республикасының
Қаржы министрі*

Б. Сұлтанов

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің

Бақылау-касса машиналарын қолдану қағидалары

Ескерту. Қағида жаңа редакцияда – ҚР Қаржы министрінің 01.06.2020 № 554 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Бақылау-касса машиналарын қолдану қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" (Салық кодексі) Қазақстан Республикасы Кодексінің 166-бабы 8-тармағына және "Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы" Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі – Заң) 10-бабы 1) тармақшасына сәйкес әзірленді және бақылау-касса машиналарын қолдану тәртібін айқындайды.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 14.04.2022 № 411 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2. "Бақылау-касса машиналарын (БКМ) есепке қою және есептен шығару" мемлекеттік қызметі аудандар, қалалар және қалалардағы аудандар бойынша, арнайы экономикалық аймақтардың аумақтарындағы Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік кірістер комитетінің аумақтық органдары (бұдан әрі - көрсетілетін қызметті беруші) және "электрондық үкімет" веб-порталы арқылы көрсетіледі.

3. Осы Қағидалардың мақсатында салық төлеушінің жауапты адамы (бұдан әрі - көрсетілетін қызметті алушы) - көрсетілетін қызметті алушы не көрсетілетін қызметті алушымен еңбек қатынасында тұрған немесе сенімхат, шарт негізінде немесе өзге де заңды негізде оның атынан әрекет ететін, бақылау-касса машинасын қолдана отырып, сатып алушымен (клиентпен) ақшалай есеп айырысуларды жүзеге асыратын және оның жұмыс істеуіне жауап беретін адам.

4. Заңның 5-бабы 2-тармағының 11) тармақшасына сәйкес көрсетілетін қызметті беруші деректерді ақпараттандыру саласындағы уәкілетті орган белгілеген тәртіппен мемлекеттік қызметті көрсету сатысы туралы мемлекеттік қызметті көрсету мониторингінің ақпараттық жүйесіне енгізуді қамтамасыз етеді

Осы Қағидаларға өзгерістер және (немесе) толықтырулар енгізілген кезде көрсетілген қызметті беруші Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде тіркелгеннен кейін 3 (үш) жұмыс күні ішінде мемлекеттік қызметті көрсету

тәртібіне өзгерістер енгізу туралы ақпаратты Бірыңғай байланыс орталығына және "электрондық үкіметтің" ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымының операторына жібереді.

Ескерту. 4-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 27.12.2023 № 1326 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

5. Көрсетілетін қызметті беруші мемлекеттік қызметтерді көрсету үшін қажетті мәліметтерден тұратын ақпараттық жүйелердің үздіксіз жұмыс істеуін қамтамасыз етеді. Мемлекеттік қызметтерді көрсету кезінде пайдаланылатын ақпараттық жүйелерде іркіліс болған жағдайда, көрсетілетін қызметті беруші техникалық ақауларды жоюды қамтамасыз етеді және тиісті уәкілетті тұлғаларды 1 (бір) жұмыс күні ішінде хабардар етеді.

6. Бақылау-касса машиналарын қолдану:

- 1) бақылау-касса машинасын есепке қоюды;
- 2) тіркеу деректеріне өзгерістер енгізуді;
- 3) бақылау-касса машинасын есептен шығаруды;
- 4) бақылау-касса машинасын пайдалануды қамтиды.

7. "Бақылау-касса машиналарын (БКМ) есепке қою және есептен шығару" мемлекеттік қызметті көрсетуге қойылатын негізгі талаптардың тізбесі осы Қағидаларға 1-қосымшада көрсетілген

Ескерту. 7-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 27.12.2023 № 1326 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2-тарау. "Бақылау-касса машиналарын (БКМ) есепке қою және есептен шығару" мемлекеттік қызмет көрсету тәртібі

1-параграф. Бақылау-касса машиналарын мемлекеттік кірістер органдарында есепке қою

8. Салық кодексінің 166-бабының 2-тармағында белгіленген жағдайларды қоспағанда, Қазақстан Республикасының аумағында ақшалай есеп айырысулар бақылау-касса машиналарын міндетті түрде қолданыла отырып жүргізіледі.

9. Осы тармақта белгіленген жағдайларды қоспағанда, бақылау-касса машиналары пайдаланатын жері бойынша көрсетілетін қызметті берушіде есепке қоюға жатады.

Көрсетілетін қызметті алушылардың орналасқан жері бойынша мынадай:

1) стационарлық емес немесе өзге жылжымалы (мобильді) объектілер арқылы қызметті жүзеге асыру кезінде пайдаланылатын;

2) банктік компьютерлік жүйелер, оның ішінде қызмет көрсетуге ақы төлеу терминалдары жарактандырылған банктік компьютерлік жүйелер болып табылатын бақылау-касса машиналарын көрсетілетін қызметті берушіде есепке қоюға жатады.

10. Көрсетілетін қызметті алушы деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасын есепке қоюға арналған мәліметтерді көрсетілетін қызметті берушінің "Қазақстан Республикасының интеграцияланған салықтық ақпараттық жүйесі" ақпараттық жүйесіне (бұдан әрі - ақпараттық жүйе) фискалдық деректер операторының интернет-ресурсы арқылы не "электрондық үкімет" веб-порталы арқылы электрондық түрде жолдайды.

11. Көрсетілетін қызметті алушы "Бақылау-касса машиналарын қолданудың кейбір мәселелері туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2018 жылғы 16 ақпандағы № 208 бұйрығымен бекітілген Фискалдық деректер операторының деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналары туралы мәліметтерді мемлекеттік кірістер органдарына беру қағидаларына 2-қосымшаға сәйкес (Қазақстан Республикасының Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 16508 болып тіркелген) нысан бойынша фискалдық деректер операторы арқылы деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналарын көрсетілетін қызметті берушіде қоюға арналған мәліметтерді қағаз тасымалдағышта жолдайды.

12. Фискалдық деректер операторының деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналары туралы мәліметтерді мемлекеттік кірістер органдарына беру Салық кодексінің 167-бабының 2-тармағына сәйкес көзделген тәртіппен жүзеге асырылады.

13. Көрсетілетін қызметті алушы деректерді бермей бақылау-касса машинасын есепке қою үшін көрсетілетін қызметті берушіге "Салықтық өтініштердің нысандарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2018 жылғы 12 ақпандағы № 160 бұйрығымен бекітілген (Қазақстан Республикасының Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 16425 болып тіркелген) 16-қосымшаға сәйкес нысан бойынша қағаз тасымалдағышта бақылау-касса машинасын көрсетілетін қызметті берушіде есепке қою туралы салықтық өтінішті (бұдан әрі - салықтық өтініш) ұсынады.

14. Аппараттық-бағдарламалық кешендерді қоспағанда, деректерді беру функциясы жоқ бақылау-касса машинасын есепке қою кезінде көрсетілетін қызметті берушінің лауазымды адамы:

1) салықтық өтініште көрсетілген мәліметтердің ұсынылған құжаттардың, деректерді беру функциясы жоқ бақылау-касса машинасы моделінің сәйкестігін тексереді;

2) таңбалау тақтайшасында көрсетілген деректерді беру функциясы жоқ бақылау-касса машинасының зауыттық нөмірін салықтық өтініште көрсетілген нөмірмен салыстырады;

3) қолма-қол ақшаны есепке алу кітабын және тауар чектері кітабын ресімдеудің дұрыстығын тексереді;

4) бақылау-касса машинасының фискалдық жұмыс режимін белгілейді;

5) фискалдық жады блогы бар бақылау-касса машинасының корпусына көрсетілетін қызметті берушінің пломбасын орнатады;

6) деректерді беру функциясы жоқ бақылау-касса машинасының тіркеу карточкасын ресімдейді;

7) деректерді беру функциясы жоқ бақылау-касса машинасының тіркеу карточкасын, қолма-қол ақшаны және тауар чектерін есепке алу кітабын өз қолымен және оларды куәландыру үшін көзделген мөрмен куәландырады;

8) деректерді беру функциясы жоқ бақылау-касса машинасы моделінің бақылау-касса машинасының мемлекеттік тізілімге енгізілген модельдерге сәйкестігін тексереді;

9) көрсетілетін қызметті алушыға:

фискалдық жұмыс режимі белгіленген және көрсетілетін қызметті берушінің пломбасы орнатылған фискалдық жады блогы бар бақылау-касса машинасын;

қолма-қол ақшаны және тауар чектерін есепке алудың куәландырылған кітаптарын қайтарады;

10) көрсетілетін қызметті берушіге бақылау-касса машинасының тіркеу карточкасын береді.

15. Деректерді беру функциясы жоқ аппараттық-бағдарламалық кешен болып табылатын бақылау-касса машинасын есепке қою кезінде көрсетілетін қызметті берушінің лауазымды адамы:

1) салықтық өтініште көрсетілген мәліметтердің ұсынылған құжаттардың, деректерді беру функциясы жоқ бақылау-касса машинасы моделінің сәйкестігін тексереді;

2) аппараттық-бағдарламалық кешеннің функционалдық мүмкіндіктері мен сипаттамаларының қысқаша сипатын;

3) салық органында есепке қою үшін мәлімделген аппараттық-бағдарламалық кешен моделінің "Салық инспекторының жұмыс орны" модулін пайдалану жөніндегі нұсқаулықты тексереді.

16. Көрсетілетін қызметті беруші бақылау-касса машинасын тіркеу есебіне қоюды фискалдық деректер операторының мәліметтерін не Салық кодексінің 167-бабы 2-тармағының 2) тармақшасында көзделген салықтық өтінішті алған күннен бастап 2 (екі) жұмыс күні ішінде жүзеге асырады.

Фискалдық деректер операторы деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналары туралы мәліметтерді ұсынған кезде мәліметтерді өңдеу электрондық түрде жүзеге асырылады.

Көрсетілетін қызметті алушы осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес Тізбенің 8-тармағында көзделген толық құжаттар топтамасын ұсынбай деректерді бермей бақылау-касса машинасын есепке қою туралы салықтық өтінішті қағаз жеткізгіште ұсынған кезде көрсетілетін қызметті беруші құжаттарды қабылдаудан бас тартады.

Ескерту. 16-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 14.04.2022 № 411 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді - ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 27.12.2023 № 1326 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

17. Бақылау-касса машинасының тіркеу карточкасы көрсетілетін қызметті алушыға бақылау-касса машинасын көрсетілетін қызметті берушіде есепке қою кезінде беріледі, бақылау-касса машинасының бүкіл пайдалану мерзімі ішінде сақталады және көрсетілетін қызметті берушінің лауазымды адамының талабы бойынша көрсетіледі.

18. Көрсетілетін қызметті алушының және (немесе) мемлекеттік қызмет көрсету үшін қажетті ұсынылған материалдардың, объектілердің, деректер мен мәліметтердің осы Қағидаларда белгіленген талаптарға сәйкес келмеуі мемлекеттік қызмет көрсетуден бас тарту үшін негіз болып табылады.

2-параграф. Бақылау-касса машинасының тіркеу деректеріне өзгерістер енгізу

19. Көрсетілетін қызметті алушы деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасының тіркеу карточкасында көрсетілген мәліметтерді өзгертуге арналған мәліметтерді көрсетілетін қызметті берушінің ақпараттық жүйесіне фискалдық деректер операторының интернет-ресурсы арқылы не "электрондық үкімет" веб-порталы арқылы электрондық түрде жолдайды.

20. Көрсетілетін қызметті алушы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2018 жылғы 16 ақпандағы № 208 бұйрығымен бекітілген (Қазақстан Республикасының Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 16508 болып тіркелген) Фискалдық деректер операторының деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналары туралы мәліметтерді мемлекеттік кірістер органдарына беру қағидаларына 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша фискалдық деректер операторы арқылы деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса

машиналарының тіркеу карточкасында көрсетілген мәліметтерді өзгертуге арналған мәліметтерді көрсетілетін қызметті берушіге қағаз тасымалдағышта жолдайды.

21. Көрсетілетін қызметті алушы деректерді бермей бақылау-касса машинасының тіркеу карточкасында көрсетілген мәліметтерді өзгерту үшін Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2018 жылғы 12 ақпандағы № 160 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 16425 болып тіркелген) 16-қосымшаға сәйкес нысан бойынша салықтық өтінішті көрсетілетін қызметті берушіге қағаз тасымалдағышта ұсынады.

22. Көрсетілетін қызметті алушы бақылау-касса машинасының тіркеу карточкасында көрсетілген өзгерістер туындаған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде Салық кодексінің 168-бабында белгіленген тәртіппен әрекеттерді жүзеге асырады.

23. Көрсетілетін қызметті беруші бақылау-касса машинасының тіркеу карточкасында көрсетілген мәліметтерді өзгертуді фискалдық деректер операторының мәліметтерін не Салық кодексінің 168-бабы 1-тармағының 2) тармақшасында көзделген салықтық өтінішті алған күннен бастап 1 (бір) жұмыс күні ішінде жүзеге асырады.

3-параграф. Мемлекеттік кірістер органдарында бақылау-касса машинасын есептен шығару

24. Көрсетілетін қызметті алушы деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасын есептен алу туралы мәліметтерді көрсетілетін қызметті берушінің ақпараттық жүйесіне фискалдық деректер операторының интернет-ресурсы арқылы не "электрондық үкімет" веб-порталы арқылы электрондық түрде жолдайды.

25. Көрсетілетін қызметті алушы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2018 жылғы 16 ақпандағы № 208 бұйрығымен бекітілген (Қазақстан Республикасының Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 16508 болып тіркелген) Фискалдық деректер операторының деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналары туралы мәліметтерді мемлекеттік кірістер органдарына беру қағидаларына 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша фискалдық деректер операторы арқылы деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналарын есептен шығаруға арналған мәліметтерді көрсетілетін қызметті берушіге қағаз тасымалдағышта жолдайды. 26. Көрсетілетін қызметті алушы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2018 жылғы 12 ақпандағы № 160 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу

тізілімінде № 16425 болып тіркелген) 17-қосымшаға сәйкес нысан бойынша деректерді бермей бақылау-касса машинасын көрсетілетін қызметті берушіден есептен шығаруға салықтық өтінішті қағаз тасымалдағышта ұсынады.

27. Аппараттық-бағдарламалық кешендерді қоспағанда, деректерді беру функциясы жоқ бақылау-касса машинасын есептен шығарған кезінде көрсетілетін қызметті алушының лауазымды адамы:

1) фискалдық есепті алады;

2) камералдық бақылауды және қолма-қол ақшаны есепке алу кітабының деректерін фискалдық есеп көрсеткіштерімен және тауар чектері кітабының деректерімен салыстыруды жүргізеді;

3) қолма-қол ақшаны есепке алу кітабы мен тауар чектері кітабының жабылғаны туралы жазба жүргізеді;

4) фискалдық жады блогы бар бақылау-касса машинасының корпусынан көрсетілетін қызметті берушінің пломбасын алып тастауды жүргізеді;

5) көрсетілетін қызметті алушыға:

бақылау-касса машинасын;

қолма-қол ақшаны есепке алу және тауар чектері кітаптарын;

бақылау-касса машинасының есептен шығарылғаны туралы белгі қоя отырып , тіркеу карточкасын қайтарады.

28. Көрсетілетін қызметті беруші бақылау-касса машинасын алуды фискалдық деректер операторының мәліметтерін не Салық кодексінің 169-бабы 2 -тармағының 2) тармақшасында көзделген салықтық өтінішті алған күннен бастап 1 (бір) жұмыс күні ішінде жүзеге асырады.

29. Аппараттық-бағдарламалық кешен болып табылатын бақылау-касса машинасын есептен шығарған кезде көрсетілетін қызметті алушының лауазымды адамы фискалдық есепті алады және көрсетілетін қызметті алушыға бақылау-касса машинасын есептен шығарғаны туралы белгі қоя отырып, тіркеу карточкасын қайтарады.

2-тарау. Фискалдық есепті алу

30. Фискалдық есепті көрсетілетін қызметті беруші мынадай:

1) салықтық тексерулер жүргізілген;

2) фискалдық жадының блогын ауыстырған;

3) бақылау-касса машинасы есептен шығарылған;

4) фискалдық жадыға кіру паролін енгізуді талап ететін бақылау-касса машинасына жөндеу жүзеге асырылған;

5) қолма-қол ақшаны есепке алу кітабы толығымен толтырылған;

6) қолма-қол ақшаны есепке алу кітабы жоғалған (бүлінген) жағдайларда алады.

31. Осы Қағидалардың 30-тармағының 1) тармақшасында көзделген жағдайды қоспағанда, фискалдық есепті алу үшін көрсетілетін қызметті берушіге бақылау-касса машинасы мен мынадай құжаттар:

1) нөмірленген, тігілген, көрсетілетін қызметті берушінің басшысы өз қолымен және мөрімен куәландырылған қолма-қол ақшаны есепке алу және тауар чектері кітаптары;

2) соңғы фискалдық есеп алынған күннен бастап ауысымдық есептер табыс етіледі.

Фискалдық есепті алу кезінде деректері көрсетілетін қызметті берушінің ақпараттық жүйесіне енгізілуге жататын фискалдық есепті алу актісі осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жасалады.

3-тарау. Бақылау-касса машинасын пайдалану

32. Көрсетілетін қызметті алушының жауапты тұлғасы бақылау-касса машинасын пайдаланған кезде:

1) бақылау-касса машинасын пайдалану бойынша нұсқауға сәйкес ақшалай есеп айырысу туралы ақпараттың енгізуін жүзеге асырады;

2) электр энергиясы болмаған немесе бақылау-касса машинасында ақаулар болған жағдайда тауар чегін толтырады және береді;

3) фискалдық деректердің операторы ұсынатын телекоммуникациялар желісі уақытша болмаған жағдайда, деректерді тіркеу және беру функциясы бар бақылау-касса машинасының автономды жұмыс режимін пайдаланады;

4) деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасын қолдану жағдайын қоспағанда, қолма-қол ақшаны есепке алу кітабын толтырады;

5) ауысым аяқталған кезде бақылау-касса машинасының моделін Дайындаушының техникалық талаптарына сәйкес ауысымдық есепті (Z-есеп) алу жолымен "ауысым соңы" рәсімін орындайды.

Көрсетілетін қызметті алушы деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналарын қолдану жағдайын қоспағанда, ауысымдық есептерді, қолма-қол ақшаны есепке алу кітаптары мен тауар чектерін, сондай-ақ жою, қайтару чектерін және жою мен қайтару операциялары жүргізілген бақылау-касса машиналарының чектерін басып шығарылған немесе толығымен толтырылған күнінен бастап 5 (бес) жыл бойы сақтайды.

Бақылау-касса машиналары үшін ауысым кезеңі жиырма төрт сағаттан аспайды.

Ескерту. 32-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Қаржы министрінің 26.03.2024 № 163 (алғаш ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

33. Қате енгізілген соманы жою немесе ақшалай есеп айырысуларды қайтару операциялары бақылау-касса машинасының моделін дайындаушының техникалық талаптарына сәйкес:

деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы жоқ бақылау-касса машинасы бақылау чегінің түпнұсқасы және қолма-қол ақшаны есепке алу кітабында жүргізілген жазба болған кезде;

сатушы (дайындаушы, орындаушы), сатып алу күні, тауар (жұмыс, қызмет) атауы, құны туралы мәліметтен тұратын өзге де құжатты қоса бере отырып деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасының бақылау чегінің түпнұсқасы не фискалды деректер операторының сайтынан шығарылған бақылау чегі болған кезде жүргізіледі.

Осы тармақтың бірінші бөлігінің ережесі "Қазақстан Республикасындағы көлік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 13-бабына сәйкес автоматтандырылған тәсілмен ресімделген пайдаланылмаған теміржол, автобус, әуе билеттері үшін ақшалай есеп айырысуларды қайтару операцияларына қолданылмайды.

Ескерту. 33-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 14.04.2022 № 411 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

34. Қолма-қол ақшаны есепке алу кітабының деректері тиісті күнге ауысым есептерінің көрсеткіштеріне сәйкес келеді.

35. Төлем карточкалары пайдаланылған кездегі төлемдер сомалары ескерілген кассаның ағымдағы жай-күйі туралы есептің көрсеткіштері фискалдық есепті алған сәттегі кассадағы қолма-қол ақшаның сомасына, қолма-қол ақшаны есепке алу кітабында көрсетілген тауарларды өткізуге, жұмыстарды орындауға, қызметтер көрсетуге байланысты емес қолма-қол ақшаны қабылдау және беру сомаларына сәйкес келеді.

Осы Қағидалардың 30-тармағының 1) тармақшасына сәйкес кассаның ағымдағы жай-күйі туралы фискалдық есепті алған кезде кассадағы қолма-қол ақшаны есептеуді көрсетілетін қызметті алушы (оның лауазымды адамы) көрсетілетін қызметті берушінің тексеруші адамының қатысуымен жүргізеді.

36. Бақылау-касса машинасының көрсетілетін қызметті беруші пломбасының бүтіндігін бұзбай жою мүмкін емес техникалық ақауы пайда болған жағдайда, көрсетілетін қызметті алушы ақау пайда болған сәттен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде бақылау-касса машинасын есепке қою жүргізілген көрсетілетін қызметті берушіге:

1) бақылау-касса машинаның тіркеу карточкасының нөмірін, берілген күнін және ақау болған күннің басындағы есептегіштің жиынтық көрсеткіштерін

көрсете отырып, осы Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес бақылау-касса машинасын пайдалану кезінде туындайтын міндеттемелердің орындалуы туралы салықтық өтінішті;

2) жөндеу жүргізу мерзімдері мен ақау себептерін негіздеп көрсете отырып, техникалық қызмет көрсету орталығының қорытындысын береді.

Көрсетілетін қызметті беруші осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көзделген құжаттар мәліметтерін бермеген немесе толық құрамда бермеген жағдайларда пломбаның бүтіндігін бұзуға рұқсатты алуға құжаттарды қабылдаудан бас тартады.

Көрсетілетін қызметті беруші салықтық өтінішті қабылдаған күні ақауды жою үшін бақылау-касса машинасы пломбасының бүтіндігін бұзуға рұқсат беру немесе беруден бас тарту туралы шешімді осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша қабылдайды.

Бақылау-касса машинасы пломбасының бүтіндігін бұзуға көрсетілетін қызметті берушінің рұқсатын көрсетілетін қызметті берушінің пломба орнатуға жауапты лауазымды адамы оны беру туралы шешім қабылдаған күні, осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша береді.

Техникалық ақау жойылғаннан кейін фискалдық жады блогы бар бақылау-касса машинасын пломба орнату үшін көрсетілетін қызметті берушіге табыс ету мерзімі техникалық қызмет көрсету орталығының қорытындысында көрсетілген жөндеу жүргізу мерзімінен кем болмауға, бірақ пломбаның бүтіндігін бұзуға көрсетілетін қызметті беруші рұқсат берген күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен аспауға тиіс.

37. Деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасының техникалық қызмет көрсету орталығына жүгінбей жою мүмкін емес техникалық ақауы болған жағдайда, көрсетілетін қызметті алушы ақау пайда болған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде бақылау-касса машинасын есепке қою жүргізілген және (немесе) оған қызмет көрсету жүргізілетін техникалық қызмет көрсету орталығына жүгінеді.

Деректерді тіркеу және беру функциясы бар бақылау-касса машинасы бойынша техникалық қызмет көрсету орталығының жөндеу жүргізу мерзімі көрсетілген ақау себептері туралы қорытындысы берілген күнінен бастап 5 (бес) жыл бойы көрсетілетін қызметті алушыда сақталады.

38. Бақылау-касса машинасы мына жағдайларда, егер:

1) басып шығармаса, анық баспаса немесе бақылау-касса машинасының чегін электрондық түрде беру жағдайларын қоспағанда, Салық кодексінің 166-бабында айқындалған бақылау чегіндегі деректемелер толық басылмаса;

2) фискалдық жадынан не фискалдық деректер жинақтауышынан деректерді алуға мүмкіндік болмаса;

3) фискалдық жады блогы бар бақылау-касса машинасында көрсетілетін қызметті берушінің пломбасы болмаса немесе бүлінсе;

4) дайындаушы зауыттың таңбасы болмаса;

5) фискалдық деректердің операторы ұсынатын жарамды байланыс болған кезде деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасынан деректерді беру мүмкіндігі болмаса, техникалық ақаулы деп есептеледі.

39. Аппараттық-бағдарламалық кешен болып табылатын бақылау-касса машинасы осы Қағидалардың 38-тармағы 1), 2) және 5) тармақшаларында көзделген жағдайларда техникалық ақаулы деп есептеледі.

40. Көрсетілетін қызметті алушы қолма-қол ақшаны есепке алу кітабын және (немесе) тауар чектері кітабын толық толтырған жағдайда, не олар жоғалған (бүлінген) жағдайда оларды ауыстыру (қалпына келтіру) үшін 5 (бес) жұмыс күні ішінде бақылау-касса машинасын есепке қойған жері бойынша көрсетілетін қызметті берушіге:

1) осы Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша бақылау-касса машинасын пайдалану кезінде туындайтын міндеттемелердің орындалуы туралы салықтық өтінішті;

2) нөмірленген, тігілген, көрсетілетін қызметті алушының (жеке кәсіпкерлік субъектілеріне жататын заңды тұлғаларды қоспағанда) қолымен және (немесе) мөрімен куәландырылған жаңа қолма-қол ақшаны есепке алу кітабын және (немесе) тауар чектері кітабын;

3) бақылау-касса машинасының тіркеу карточкасын;

4) бақылау-касса машинасын береді.

Қолма-қол ақшаны есепке алу кітабы толық толтырылған немесе жоғалған (бүлінген) жағдайда көрсетілетін қызметті берушіге көрсетілетін қызметті алушы фискалдық есепті шығару үшін қосымша бақылау-касса машинасын береді.

41. Көрсетілетін қызметті беруші қолма-қол ақшаны және (немесе) тауар чектерін есепке алу кітабын ауыстыруды салықтық өтініш көрсетілетін қызметті берушіде тіркелген сәттен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде жүргізеді.

4-тарау. Көрсетілетін қызметті берушілердің және (немесе) олардың лауазымды адамдарының мемлекеттік қызметтер көрсету мәселелері бойынша шешімдеріне, әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) шағымдану тәртібі

42. Көрсетілетін қызметті алушы мемлекеттік қызметтерді көрсету нәтижелерімен келіспеген жағдайда көрсетілетін қызметті берушінің мемлекеттік қызметтер көрсету мәселелері бойынша шешімдеріне, әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) шағым Заңға сәйкес:

көрсетілетін қызметті беруші басшысының атына;

салықтардың және төлемдердің бюджетке түсуін қамтамасыз ету саласында басшылықты жүзеге асыратын уәкілетті органның басшысының атына;

мемлекеттік қызметтерді көрсету сапасын бағалау және бақылау жөніндегі уәкілетті органға беріледі.

43. Мемлекеттік қызметтерді тікелей көрсететін көрсетілетін қызметті берушінің атына келіп түскен көрсетілетін қызметті алушының шағымы Заңның 25-бабының 2-тармағына сәйкес оны тіркеген күнінен бастап 5 (екі) жұмыс күні ішінде қаралуға жатады.

Мемлекеттік қызметтерді көрсету сапасын бағалау және бақылау жөніндегі уәкілетті органның атына келіп түскен көрсетілетін қызметті алушының шағымы оны тіркеген күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде қаралуға жатады.

Мемлекеттік қызметтер көрсету мәселелері бойынша шағымды қарауды жоғары тұрған әкімшілік орган, лауазымды адам, мемлекеттік қызметтер көрсету сапасын бағалау және бақылау жөніндегі уәкілетті орган (бұдан әрі – шағымды қарайтын орган) жүргізеді.

Шағымдар көрсетілетін қызметті берушіге және (немесе) шешіміне, әрекетіне (әрекетсіздігіне) шағым жасалып отырған лауазымды адамға беріледі.

Шешіміне, әрекетіне (әрекетсіздігіне) шағым жасалып отырған көрсетілетін қызметті беруші лауазымды адам шағым келіп түскен күннен бастап 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей оны және әкімшілік істі шағымды қарайтын органға жібереді.

Бұл ретте көрсетілетін қызметті беруші және (немесе) шешіміне, әрекетіне (әрекетсіздігіне) шағым жасалған лауазымды адам, егер ол 3 (үш) жұмыс күні ішінде шағымда көрсетілген талаптарды толық қанағаттандыратын шешім не өзге әкімшілік әрекет қабылдаса, шағымды қарайтын органға шағымды жібермеуге негіз бар. Егер заңда өзгеше көзделмесе, сотқа дейінгі тәртіппен шағым жасалғаннан кейін сотқа жүгінуге жол беріледі.

Ескерту. 43-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 14.04.2022 № 411 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

44. Алып тасталды - ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 14.04.2022 № 411 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Бақылау-касса машиналарын
қолдану қағидаларына
1-қосымша

Ескерту. 1-қосымша жаңа редакцияда – ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 27.12.2023 № 1326 (алғашқы ресми

жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

"Бақылау-касса машиналарын (БКМ) есепке қою және есептен шығару" мемлекеттік қызмет көрсетуге қойылатын негізгі талаптардың тізбесі		
Мемлекеттік көрсетілетін қызметтің кіші түрінің атауы: 1. Есепке алу бақылау-касса машиналарын (БКМ); 2. Бақылау-касса машиналарын (БКМ) есептен шығару; 3. Бақылау-касса машинасының тіркеу карточкасында көрсетілген мәліметтердің өзгеруі.		
1	Көрсетілетін қызметті берушінің атауы	Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік кірістер комитетінің аудандар, қалалар және қалалардағы аудандар бойынша, арнайы экономикалық аймақтар аумақтарындағы аумақтық органдары (бұдан әрі – көрсетілетін қызметті беруші)
2	Мемлекеттік көрсетілетін қызметті ұсыну тәсілдері	1) көрсетілетін қызметті берушінің қызмет көрсету орталығы арқылы; 2) "электрондық үкімет" веб-порталы (бұдан әрі – портал) арқылы.
3	Мемлекеттік қызмет көрсетудің мерзімдері	1) БКМ есепке қою – 2 (екі) жұмыс күні ішінде; 2) БКМ тіркеу карточкасында көрсетілген мәліметтер өзгерген кезде – 1 (бір) жұмыс күні ішінде; 3) БКМ есептен шығаруды – 1 (бір) жұмыс күні ішінде.
4	Мемлекеттік қызметті көрсету нысаны	Қағаз, электрондық (ішінара автоматтандырылған) түрде
5	Мемлекеттік қызметті көрсету нәтижесі	1) "Бақылау-касса машиналарын қолданудың кейбір мәселелері туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2018 жылғы 16 ақпандағы № 208 бұйрығымен бекітілген нысанға сәйкес тіркеу карточкасын беру (Қазақстан Республикасының Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 16508 болып тіркелген); 2) мемлекеттік қызмет көрсету кезінде осы Тізбенің 9-тармағында көрсетілген жағдайларда және негіздер бойынша мемлекеттік қызметті көрсетуден бас тарту туралы дәлелді жауап.
	Мемлекеттік қызметті көрсету үшін көрсетілетін қызметті алушыдан өндіріп алынатын	

6	төлемақы мөлшері, және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда, оны өндіріп алу тәсілдері	Мемлекеттік қызмет тегін көрсетіледі
7	Көрсетілетін қызметті берушінің және ақпарат объектілерінің жұмыс графигі	<p>1) көрсетілетін қызметті беруші – Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне (бұдан әрі – Еңбек кодексі) және "Қазақстан Республикасындағы мерекелер туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес (бұдан әрі – Мерекелер туралы Заң) демалыс және мереке күндерінен басқа, дүйсенбіден бастап жұманы қоса алғанда, сағат 13.00-ден 14.30 -ға дейінгі түскі үзіліспен сағат 9.00-ден 18.30-ға дейін.</p> <p>Көрсетілетін мемлекеттік қызмет алдын ала жазылусыз және жеделдетілген қызмет көрсетусіз кезек күту тәртібімен көрсетіледі.</p> <p>2) портал – жөндеу жұмыстарын жүргізуге байланысты техникалық үзілістерді қоспағанда, тәулік бойы (көрсетілетін қызметті алушы жұмыс уақыты аяқталғаннан кейін, Еңбек кодексіне және Мерекелер туралы Заңға сәйкес демалыс және мереке күндері жүгінген кезде өтінішті қабылдау және Мемлекеттік қызмет көрсету нәтижесін беру келесі жұмыс күні жүзеге асырылады).</p>
		<p>1. Деректерді беру функциясы жоқ БКМ есепке қою кезінде:</p> <p>1) аппараттық-бағдарламалық кешендерді қоспағанда, мыналар ұсынылады:</p> <p>"Салықтық өтініштердің нысандарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2018 жылғы 12 ақпандағы №160 бұйрығымен бекітілген (Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 16425 болып тіркелген) (бұдан әрі – Бұйрық) 16 -қосымшаға сәйкес нысан бойынша БКМ салық органында есепке қою туралы салықтық</p>

Мемлекеттік қызмет көрсету үшін көрсетілетін қызметті алушыдан талап етілетін құжаттар мен мәліметтердің тізбесі

өтініш (бұдан әрі – БКМ есепке қою туралы салықтық өтініш);
фискалдық режимді орнатусыз енгізілуі мүмкін көрсетілетін қызметті алушы туралы мәліметтерді қамтитын БКМ;
нөмірленген, тігілген, салық төлеушінің қолымен және (немесе) мөрімен куәландырылған қолма-қол ақшаны есепке алу кітабы және тауар чектері кітабы.
2) аппараттық-бағдарламалық кешен болып табылатын, көрсетілетін қызметті берушіге мынадай құжаттар ұсынылады:
БКМ есепке қою туралы салықтық өтініш;
аппараттық-бағдарламалық кешеннің функционалдық мүмкіндіктері мен сипаттамаларының қысқаша сипаттамасы;
Мемлекеттік кірістер органында есепке қою үшін мәлімделген аппараттық-бағдарламалық кешен моделінің "Салық инспекторының жұмыс орны" модулін пайдалану жөніндегі нұсқаулық"
Деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар БКМ қою кезінде көрсетілетін қызметті алушының құжаттарды ұсынуы талап етілмейді.
2. Деректерді беру функциясы жоқ БКМ есептен шығару үшін:
1) ақпараттық-бағдарламалық кешенді қоспағанда, көрсетілетін қызметті берушіге оны пайдалану орны бойынша ұсынылады:
Бұйрықпен бекітілген 17-қосымшаға сәйкес нысан бойынша БКМ есептен шығару туралы салықтық өтініш (бұдан әрі – БКМ есептен шығару туралы салықтық өтініш);
көрсетілетін қызметті берушінің пломбасы орнатылған фискалдық жады блогы бар БКМ;
нөмірленген, тігілген, көрсетілетін қызметті берушінің лауазымды адамының қолымен және мөрімен

		<p>куәландырылған қолма-қол ақшаны есепке алу кітабы және тауар чектері кітабы; БKM тіркеу карточкасы.</p> <p>2) аппараттық–бағдарламалық кешен болып табылатын деректерді беру функциясы жоқ, көрсетілетін қызметті алушы көрсетілетін қызметті берушіге БKM есептен шығару туралы салықтық өтінішті ұсынады және "Салық инспекторының жұмыс орны" модуліне қолжетімділікті қамтамасыз етеді.</p> <p>3. Деректерді беру функциясы жоқ БKM тіркеу деректерін өзгерту кезінде Бұйрықпен бекітілген нысан (16-қосымша) бойынша салық органында БKM есепке қою туралы салықтық өтініш ұсынылады.</p>
9	Қазақстан Республикасының заңдарымен белгіленген мемлекеттік қызметті көрсетуден бас тарту негіздемелері	<p>Көрсетілетін қызметті алушының тіркеу мәліметтерін және (немесе) мемлекеттік қызметті көрсету үшін қажетті ұсынылған материалдардың, объектілердің, деректер мен мәліметтердің осы Қағидаларда белгіленген талаптарға сәйкес келмеуі.</p>
10	Мемлекеттік қызметті көрсету, оның ішінде электрондық нысанда және Мемлекеттік корпорациясы арқылы көрсету ерекшеліктері ескеріле отырып қойылатын өзге де талаптар	<p>Көрсетілетін қызметті алушының мемлекеттік көрсетілетін қызметті көрсетілетін қызметті берушінің ақпараттық жүйесінде алу әдістері бар:</p> <p>1) электрондық цифрлық қолтаңба (бұдан әрі –ЭЦҚ) болған жағдайда және SMS-хабарландыру арқылы алынған бір реттік парольді пайдалану арқылы фискалдық деректер операторларының интернет-ресурсы арқылы жүзеге асырылады;</p> <p>2) ЭЦҚ болған жағдайда "электрондық үкіметтің" веб-порталы арқылы және фискалдық деректер операторларының интернет-ресурстарында SMS-хабарландыру арқылы алынған бір реттік парольді пайдалану арқылы жүзеге асырылады.</p>

	<p>"Электрондық үкімет" веб-порталында іркілістер не техникалық ақаулар анықталған жағдайда Мемлекеттік қызметтер көрсету мәселелері жөніндегі бірыңғай байланыс орталығына жүгіну қажет. Мемлекеттік қызметтер көрсету мәселелері жөніндегі бірыңғай байланыс орталығы: 8-800-080- 7777 немесе 1414.</p>
--	---

Бақылау-касса машиналарын
қолдану қағидаларына
2-қосымша
Нысан

**БАҚЫЛАУ-КАССА МАШИНАСЫН ПАЙДАЛАҢУ
КЕЧИНДЕ ТУЫНДАЙТЫН МІНДЕТТЕМІЛЕРДІҢ
ОРЫНДАЛУЫ ТУРАЛЫ САЛЫҚТЫҚ ӨТІНІШ**

НАЗАР АУДАРЫҢЫЗ! ҚАРА НЕ КӨК СИВАЛЫ ЗАТТАММЕН НЕМЕСЕ ҚАЛАН ҮШПЕН, БАСПА АХАНАЛЫҚ БАС ӨРІПТЕРМЕН ТОЛТЫРЫҢЫЗ.

Бөлім. Салық талғушы туралы жалпы ақпарат

1) Сөйлеу сөздеріңіз көлемі (ЖСН/БСН)

2) Салық талғушының тегі, аты, әкесінің аты (ол болмаса жаз даңыз)

Тегі

Аты

Әкесінің аты

3) Дара кәсіпкердің, заңды тұлғаның, филиалдың, өкілділігінің атауы

Бөлім. Салықтық өтінім

4) Бақылау-касса машинасы

A атауы

B зауыттық көлемі

C тіркеу нөмірі

D берілген күні

5) Өтінім беру себебі (нәсіп төрелікте көрсетілді):

A Мемлекеттік кірістер органының ішкі бақылау бұйырығын бұзбағандық немесе бақылау-касса машинасының техникалық ақауы

Егер 5-тармақта "A" ұшығы белгіленсе, көрсетілді:

ақау болған күннің басындағы өсетіншілік және қысқартылған мерзімдері

сағат абсалюттық

сағат абсалюттық

техникалық ақаулы көрсету орталығының қорытындысы бойынша жөндеу жүргізу мерзімдері

B арнайы құралдардың өсетін алу нәтижесіндегі техникалық ақау тауар тектері нәтижесінде

Бөлім. Салық талғушының көлемі

Біз (мек) осы салықтық өтінім шеңберінде қосымша мемлекеттік қызметті алу үшін қажетті дербес деректерді жинақтау және есептеу көлемін береміз (береміз)

Бөлім. Салық талғушының жауапкершілігі

Біз (мек) осы салықтық өтінімге қолданылған мемлекеттік кірістердің дерексіздігі немесе толықтығы үшін Қарағандық Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес жауапкершілікте болмаймыз (болмаймыз)

(Шектен тыс салықпен шығардым)

(Көлем)

Салықтық өтінімнің берілген күні

Салдармен күні, айы, жылы

Бөлім. Мемлекеттік органының белгісі

(Шектен тыс салықпен шығардым)

(Көлем)

Салықтық өтінімнің арбырдаған күні

Салдармен күні, айы, жылы

Мемлекеттік кірістер органының аққы

Ш.О.

Бақылау-касса машиналарын
колдану қағидаларына
4-қосымша
Нысан

Бақылау-касса машинасы пломбасының бүтіндігін бұзуға рұқсат

20__ ЖЫЛҒЫ " __ " _____
(жасалған орны)

_____ (мемлекеттік кірістер органның атауы)

(салық төлеушінің тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда) немесе атауы,
20__ жылғы " ____ " _____

Жеке сәйкестендіру нөмірі/Бизнес-сәйкестендіру нөмірі)
бақылау-касса машинасын пайдалану кезінде туындайтын міндеттемелерді
орындау туралы
салықтық өтінішке сәйкес, сондай-ақ

(Техникалық қызмет көрсету орталығының атауы)
Техникалық қызмет көрсету орталығының

_____ себебі бойынша техникалық
ақаулығы туралы
20__ жылғы " ____ " _____ № _____ қорытындысының
негізінде зауыттық
нөмірі _____, тіркеу карточкасы № _____,
берілген күні
20__ жылғы " ____ " _____ бақылау-касса
машинасының

техникалық ақаулығын жою үшін № _____
пломбасының тұтастығын бұзуға рұқсат етуге шешім қабылдады.

Мемлекеттік кірістер органының пломбасын орнату үшін Сізге ақаулықты
жойғаннан

кейін бақылау-касса машинасын мемлекеттік кірістер органына 20__ жылғы
" ____ "

_____ кешіктірмейтін мерзімде беру қажет.

Пломба орнатуға жауапты
мемлекеттік кірістер органының
лауазымды тұлғасы _____

(қолы) _____ (тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда))
мөртабан орны

Рұқсатты алдым _____

(тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда)) немесе салық төлеушінің атауы, қолы, (жеке кәсіпкерлік субъектілеріне жататын заңды тұлғаларды қоспағанда), күні)

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
2018 жылғы 16 ақпандағы
№ 208 бұйрығына
2-қосымша
нысан

Ескерту. 2-қосымша жаңа редакцияда – ҚР Премьер-Министрінің Бірінші орынбасары – ҚР Қаржы министрінің 24.02.2020 № 192 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Деректерді беру функциясы жоқ бақылау-касса машинасының № _____ тіркеу карточкасы	
Зауыттық нөмірі _____	Шыққан жылы _____
салық төлеушіге тиесілі	
ЖСН (БСН) □□□□□□□□□□□□	
_____ мекен-жайы бойынша орналасқан	
Лауазымды тұлға	
мемлекеттік кірістер органының атауы	(қолы) _____ (тегі, аты, әкесінің аты (болған жағдайда))
Бақылау-касса машинасын мемлекеттік кірістер органында тіркеу есебіне қойылған күні: 20__ жылғы «__» _____	<div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 30px; margin: 0 auto;">мертаңба орны</div>
ТІРКЕУ КАРТОЧКАСЫН ЖАБУ ТУРАЛЫ БЕЛГІ	
Фискалды есеп алынған кезең: 20__ жылдан «__» _____ бастап 20__ жылға «__» _____ дейін	
Есептеуіштің қорытынды көрсеткіштері:	
сағу айналымы	□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □
сатып алу айналымы	□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □
Лауазымды тұлға	
мемлекеттік кірістер органының атауы	(қолы) _____ (тегі, аты, әкесінің аты (болған жағдайда))
Бақылау-касса машинасын Мемлекеттік кірістер органында есептен шығарған күні: 20__ жылғы «__» _____	<div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 30px; margin: 0 auto;">мертаңба орны</div>

Қолма қол ақшаны есепке алу кітабы

Күні	Ауысым басындағы кассадағы қолма-қол ақша сомасы	Ауысым ішінде кассаға енгізілген ақша (қызметтік кіріс)			Ауысым ішінде кассадан алынған ақша (қызметтік шығыс)		
		Уақыты	Сома	Ақшаны алған тұлғаның қолы	уақыты	сома	Ақшаны алған тұлғаның қолы
1	2	3	4	5	6	7	8

Кесте жалғасы

БКМ* фискалды жадының көрсеткіші										
Ауысым басында			Z есебінің көрсеткіші						Ауысым соңында	
Сату	Сатып алу	Z есебінің №	Сату			Сатып алу			Сату	Сатып алу
			Қолма қол есеп	Төлем картасы мен	Жалпы сомаға	Қолма қол есеп	Төлем картасы мен	Жалпы сомаға		
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

Кесте жалғасы

Қате төлемдер туралы деректер				БКМ чектерін және тауар чектерін (жою) қайтару			
Чектер саны	Қолма қол есеп	Төлем картасымен	Жалпы сомада	Чектер саны	Қолма қол есеп	Төлем картасымен	Жалпы сомаға
20	21	22	23	24	25	26	27

Кесте жалғасы

Ауысымда берілген тауардың чектері					Ауысым соңындағы кассаның соамсы (2б. + 4б.- 7б. + 14б.- 17б. - 23б. - 27б. + 32б.)	Ауысым соңында кассадан тапсырылған қолма-қол ақшаның сомасы	Жауапты тұлғаның қолы
№ _____ ден № _____ дейін	Саны	Қолма қол есеп	Төлем картасымен	Жалпы сомаға			
28	29	30	31	32	33	34	35

*Ескерту:

БКМ – бақылау-касса машинасы.

Тауар чектерінің кітабы

Тауар чектерінің кітабы
№ _____ -ден № _____ ге дейін
Мемлекеттік кірістер органымен берілген тауар чектерінің сериясы
Салық төлеушінің төлеушінің тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда) немесе атауы Жеке сәйкестендіру нөмірі/бизнес сәйкестендіру нөмірі (ЖСН/БСН)
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □
Бақылау-кассалық машинаның тіркеу нөмірі
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
2018 жылғы 16 ақпандағы
№ 208 бұйрығына
5-қосымша
нысан

Тауар чегі

		ТАУАР ЧЕГІ № 0000
Құрметті салық төлеуші! Сіз берген тауар чегінің бірегейлігін қамтамасыз етуді және оның қолдан жасалу тәуекелін төмендетуді тауарчегін өз мөріңізбен немесе қолыңызбен куәландыра отырып, жасай аласыз.	Ү з і п а л у с ы з б а с ы	_____ _____ (салық төлеушінің тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда) немесе атауы) Жеке сәйкестендіру нөмірі/бизнес сәйкестендіру нөмірі (ЖСН/БСН)
		Өткізілген тауарлар, орындалған жұмыстар, көрсетілген қызметтер үшін қабылданған сома
		(қолма қол есеп айырысу) және (немесе)
		(төлем картасымен)
		(Барлық ақша есептері жалпы сомма сандарымен) Операцияны жүргізу күні

	20__ жылғы "___" _____
ТАУАР ЧЕГІНІҢ ТҮБІРТЕГІ № 0000 Өткізілген тауарлар, орындалған жұмыстар, көрсетілген қызметтер үшін қабылданған сома	
(қолма қол есеп айырысу) және (немесе)	
(төлем картасымен)	
(Барлық ақша есептері жалпы сомма сандарымен) Операцияны жүргізу күні 20__ жылға "___" _____ (сатып алушының қолы)	

Ескерту: тауарлық чек, бақылау-касса машинасының техникалық ақауы болған немесе электр энергиясы болмаған жағдайда беріледі.

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
2018 жылғы 16 ақпандағы
№ 208 бұйрығына
6-қосымша

Бақылау-касса машиналарының модельдерін бақылау-касса машиналарының мемлекеттік тізіліміне (тізілімнен) енгізу (алып тастау) қағидасы

Ескерту. Қағида жаңа редакцияда – ҚР Қаржы министрінің 01.06.2020 № 554 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Бақылау-касса машиналарының модельдерін бақылау-касса машиналарының мемлекеттік тізіліміне (тізілімнен) енгізу (алып тастау) қағидасы (бұдан әрі – Қағидалар) "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) 170-бабы 2-тармағына және "Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы" уірдегі Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі – Заң) 10-бабы 1) тармақшасына сәйкес әзірленді және бақылау-касса машиналарының модельдерін бақылау-касса машиналарының мемлекеттік тізіліміне (тізілімнен) енгізу (алып тастау) тәртібін айқындайды.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 14.04.2022 № 411 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2. "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" 2017 жылғы 25 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Кодексі (Салық кодексі) 170-бабына сәйкес уәкілетті орган (бұдан әрі - көрсетілетін қызметті беруші) бақылау-касса машиналарының мемлекеттік тізілімін (бұдан әрі - мемлекеттік тізілім) бақылау-касса машиналарының модельдерін бақылау-касса машиналарының мемлекеттік тізіліміне (тізілімнен) енгізу (алып тастау) жолымен жүргізеді.

3. Бақылау-касса машинасының моделін мемлекеттік тізілімге енгізу туралы мәселелерді қарау осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес мүдделі тұлғаның (бұдан әрі - көрсетілетін қызметті алушы) бақылау-касса машинасының моделін мемлекеттік тізілімге енгізу туралы салықтық өтініші (бұдан әрі - Салықтық өтініш) негізінде жүзеге асырылады.

4. Мемлекеттік тізілімге деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналары енгізілуге жатады.

5. Заңның 5-бабы 2-тармағының 11) тармақшасына сәйкес көрсетілетін қызметті берушілер деректерді ақпараттандыру саласындағы уәкілетті орган белгілеген тәртіппен мемлекеттік қызметті көрсету сатысы туралы мемлекеттік қызметті көрсету мониторингінің ақпараттық жүйесіне енгізуді қамтамасыз етеді.

6. "Бақылау-касса машиналарының мемлекеттік тізіліміне бақылау-касса машиналарының жаңа модельдерін енгізу" мемлекеттік қызмет көрсетуге қойылатын негізгі талаптар тізбесі осы Қағидаларға 2-қосымшада көрсетілген.

Ескерту. 6-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 27.12.2023 № 1326 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2-тарау. "Бақылау-касса машиналарының мемлекеттік тізіліміне бақылау-касса машиналарының жаңа модельдерін енгізу" мемлекеттік қызмет көрсету тәртібі 1-параграф. Бақылау-касса машинасының моделін мемлекеттік тізілімге енгізу

7. Көрсетілетін қызметті алушы көрсетілетін қызметті берушіге бақылау-касса машинасы моделінің эталондық үлгісін ұсына және бақылау-касса машинасы моделінің техникалық, функционалдық және пайдалану сипаттамаларын сипаттайтын мынадай материалдарды қоса бере отырып, осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша қағаз тасымалдағыштағы салықтық өтінішті ұсынады:

1) дайындаушы зауыттың паспорты;

2) дайындаушы зауыттың техникалық құжаттамасы;

3) қағаз және электронды тасымалдағыштарда бақылау-касса машинасын пайдалану жөніндегі нұсқаулық;

4) фискалды режим орнату, бақылау-касса машинасын қайта тіркеу, фискалдық есептерді, кассаның ағымдағы жай-күйі туралы есепті (Х-есеп) алу, сондай-ақ бақылау чегінде басып шығару үшін Салық кодексінің 166-бабында көзделген ақпаратты енгізу кезіндегі көрсетілетін қызметті беруші лауазымды адамының іс-қимылын егжей-тегжейлі сипаттап көрсететін қағаз және электронды тасымалдағыштағы көрсетілетін қызметті берушінің лауазымды адамына арналған нұсқаулық;

5) дайындаушы зауыттың немесе оның заңды өкілінің бақылау-касса машинасы моделінің техникалық қолдауы бойынша кепілдік міндеттемесі немесе оның нотариат куәландырған көшірмесі;

6) дайындаушы зауыттың құжаттамасында көрсетілген бақылау-касса машинасы моделінің техникалық сипаттамасының осы Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес уәкілетті орган белгілеген нысан бойынша негізгі техникалық талаптарға сәйкестігі туралы мәліметтер;

7) бақылау-касса машинасы моделінің белгіленген техникалық талаптарына сәйкестігін растайтын сәйкестік сертификатының немесе QR-код көрсетілген электронды түрде берілген өзге құжаттың не қағаз жеткізгіште берілген кезде олардың нотариат куәландырған көшірмесі қоса бере отырып, осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша қағаз тасымалдағыштағы салықтық өтінішті ұсынады.

Ескерту. 7-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Қаржы министрінің 26.11.2021 № 1222 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 27.12.2023 № 1326 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

8. Бақылау-касса машинасының моделін мемлекеттік тізілімге енгізу бір мезгілде мынадай шарттар:

1) көрсетілетін қызметті алушының Салықтық өтінішінің және осы Қағидалардың 7-тармағында көрсетілген материалдардың болуы;

2) бақылау-касса машинасы моделінің осы Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес техникалық талаптарға сәйкестігі сақталған кезде жүзеге асырылады.

9. Қызметті беруші қызметті алушы ұсынған салықтық өтініш пен материалдарды тексереді.

Қызметті беруші бақылау-касса машинасы моделінің осы Қағидалардың 3-қосымшасына сәйкес нысан бойынша техникалық талаптарға сәйкестігіне

сынауды (тестілеуді) мемлекеттік тізілімге бақылау-касса машинасының моделін енгізуге бастамашылық жасаған қызметті алушы өкілдерінің қатысуымен жүргізеді.

Бақылау-касса машинасы моделінің техникалық талаптарға сәйкестігін анықтау үшін көрсетілетін қызметті беруші өзге де мемлекеттік органдардан, басқа да тұлғалардан (бақылау-касса машинасы моделінің мемлекеттік тізілімге енгізілуіне бастамашы болған көрсетілетін қызметті алушы - тұлғаларды және олармен байланысты тұлғаларды қоспағанда) сарапшылар тартуға құқылы.

10. Бақылау-касса машинасы моделін мемлекеттік тізілімге енгізу (енгізуден бас тарту) туралы шешімді көрсетілетін қызметті беруші көрсетілетін қызметті алушының салықтық өтінішін қабылдаған күннен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде қабылдайды.

Бақылау-касса машиналарының мемлекеттік тізілімі көрсетілетін қызметті берушінің сайтында орналастырылады.

Бақылау-касса машинасы моделін мемлекеттік тізілімге енгізуден бас тартқан жағдайда көрсетілетін қызметті беруші бас тарту себептерін көрсете отырып, көрсетілетін қызметті алушыны жазбаша түрде хабардар етеді.

Осы Қағидаларға сәйкес мемлекеттік қызметті көрсету үшін қажетті мәлімет болмаған жағдайда, көрсетілетін қызметті берушінің қызметкері 2 (екі) жұмыс күні ішінде көрсетілетін қызметті алушыға ұсынылған құжаттар топтамасы қандай талаптарға сәйкес келмейтінін және оны сәйкес келтіру мерзімін көрсетеді.

Хабарламада көрсетілген құжаттарды сәйкестендіру мерзімі 2 (екі) жұмыс күнін құрайды.

Егер хабарлама алған күннен бастап 2 (екі) жұмыс күні ішінде көрсетілетін қызметті алушы оны талаптарға сәйкес келтірмеген болса, көрсетілетін қызметті беруші өтінішті одан әрі қараудан бас тартуды жолдайды.

Мемлекеттік қызметті көрсетуден бас тартуға негіздер анықталған кезде көрсетілетін қызметті беруші көрсетілетін қызметті алушыға мемлекеттік қызметті көрсетуден бас тарту туралы алдын-ала шешім, сондай-ақ алдын-ала шешім бойынша көрсетілетін қызметті алушыға ұстанымын білдіру мүмкіндігі үшін тыңдауды өткізу уақыты мен орны (әдісі) туралы хабарлайды.

Тыңдау туралы хабарлама мемлекеттік қызметтерді көрсету мерзімі аяқталғанға дейін кемінде 3 (үш) жұмыс күні бұрын жіберіледі. Тыңдау хабарлама жіберілген күннен бастап 2 (екі) жұмыс күнінен кешіктірілмей өткізіледі.

Тыңдау нәтижелері бойынша хаттама жасалады және көрсетілетін қызметті беруші рұқсат немесе мемлекеттік қызмет көрсетуден дәлелді бас тартуды береді

Бұл ретте, көрсетілетін қызметті алушының өтінішхаты болған жағдайда, тыңдау рәсімі жүргізілмейді.

Мемлекеттік қызметті көрсету нәтижесі хаттама түрінде ресімделген бақылау-касса машинасының моделін мемлекеттік тізілімге енгізу (енгізуден бас тарту) туралы Шешім болып табылады.

Ескерту. 10-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Қаржы министрінің 26.11.2021 № 1222 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2-параграф. Бақылау-касса машинасының моделін мемлекеттік тізілімнен алып тастау

11. Бақылау-касса машинасының моделін мемлекеттік тізілімнен алып тастауды мемлекеттік тізілімге енгізу кезінде көрсетілетін қызметті берушіге берілген құжаттамада көрсетілген бақылау-касса машинасының моделі сипаттамалары техникалық талаптарға сәйкес келмеген жағдайда көрсетілетін қызметті беруші жүргізеді.

12. Көрсетілетін қызметті беруші бақылау-касса машинасының моделін мемлекеттік тізілімнен алып тастау туралы шешім қабылданғаны туралы бақылау-касса машинасының осы моделін қолданатын көрсетілетін қызметті алушыға мемлекеттік тізілімнен алып тастағанға дейінгі алты айлық кезеңнен кешіктірмей хабарлайды.

4-тарау. Көрсетілетін қызметті берушілердің және (немесе) олардың лауазымды адамдарының мемлекеттік қызметтер көрсету мәселелері бойынша шешімдеріне, әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) шағымдану тәртібі

13. Көрсетілетін қызметті алушы мемлекеттік қызметтерді көрсету нәтижелерімен келіспеген жағдайда көрсетілетін қызметті берушінің мемлекеттік қызметтер көрсету мәселелері бойынша шешімдеріне, әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) шағым Заңға сәйкес:

көрсетілетін қызметті беруші басшысының атына;

салықтардың және төлемдердің бюджетке түсуін қамтамасыз ету саласында басшылықты жүзеге асыратын уәкілетті орган басшысының атына;

мемлекеттік қызметтерді көрсету сапасын бағалау және бақылау жөніндегі уәкілетті органға беріледі.

Мемлекеттік қызметтер көрсету мәселелері бойынша шағымды қарауды жоғары тұрған әкімшілік орган, лауазымды адам, мемлекеттік қызметтер көрсету сапасын бағалау және бақылау жөніндегі уәкілетті орган (бұдан әрі – шағымды қарайтын орган) жүргізеді.

Шағымдар шешіміне, әрекетіне (әрекетсіздігіне) шағым жасалып отырған көрсетілетін қызметті берушіге және (немесе) лауазымды адамға беріледі.

Шешіміне, әрекетіне (әрекетсіздігіне) шағым жасалып отырған көрсетілетін қызметті беруші, лауазымды тұлға шағым келіп түскен күннен бастап 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей оны және әкімшілік істі шағымды қарайтын органға жібереді.

Бұл ретте шешіміне, әрекетіне (әрекетсіздігіне) шағым жасалып отырған көрсетілетін қызметті беруші, лауазымды адам, егер ол 3 (үш) жұмыс күні ішінде шағымда көрсетілген талаптарды толық қанағаттандыратын шешім не өзге әкімшілік әрекет қабылдаса, шағымды қарайтын органға шағымды жібермейді.

Егер заңда өзгеше көзделмесе, сотқа жүгінуге сотқа дейінгі тәртіппен шағым жасалғаннан кейін жол беріледі.

Ескерту. 13-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Қаржы министрінің 26.11.2021 № 1222 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

14. Мемлекеттік қызметтерді тікелей көрсететін қызметті берушінің атына келіп түскен қызметті алушының шағымы Заңның 25-бабының 4-тармағына сәйкес оны тіркелген күнінен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде қаралуға жатады.

Мемлекеттік қызметтерді көрсету сапасын бағалау және бақылау жөніндегі уәкілетті органға келіп түскен көрсетілетін қызметті алушының шағымы оның тіркелген күнінен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде қаралуға жатады.

15. Мемлекеттік қызмет көрсету нәтижелерімен келіспеген жағдайларда көрсетілетін қызметті алушы Заңның 4-бабы 1-тармағының б) тармақшасына сәйкес сотқа жүгінеді.

Ескерту. 15-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 14.04.2022 № 411 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Бақылау-касса машиналарының
модельдерін бақылау-касса
машиналарының мемлекеттік
тізіліміне (тізілімнен) енгізу
(алып тастау) Қағидасына
1-қосымша
Нысан

**БАҚЫЛАУ-КАССА МАШИНАСЫНЫҢ МОДЕЛІН
МЕМЛЕКЕТТІК ТІЗІЛІМГЕ ЕНГІЗУ ТУРАЛЫ
САЛЫҚТЫҚ ӨТІНІШ**

НАЗАРА АУДАРЫҢЫЗ! ҚАРА ҢА КБК ақпараттарымен келісе қолданушымен БАСПА АНА ЛМЫ, БАС БҢШІ ТЕРМЕ Н голтыр жыл.

Бөлім. Өтініш берудің туралы жалпы ақпарат

1	Сөйкесандіру нөмірі (ЖСН/БСН)	<input type="text"/>
2	Өтініш берудің тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда):	
	Тегі	<input type="text"/>
	Аты	<input type="text"/>
	Әкесінің аты	<input type="text"/>
3	Өтініш берудің атауы:	<input type="text"/>
4	Өтініш берудің орналасқан мекен-жайы:	
	A облыс/аудан	<input type="text"/>
	B қала (ауыл, село)	<input type="text"/>
	C көше (шағын аудан)	<input type="text"/>
	D үй нөмірі	<input type="text"/>
	E пәтер (офис) нөмірі	<input type="text"/>
5	Байланыс ақпараты:	
	A телефон	<input type="text"/>
	B факс	<input type="text"/>
	C электронды пошта мекенжайы	<input type="text"/>

Бөлім. Салықтық өтініш

6	Бақылау-касса машинасы моделінің атауы (бағдарламалық қамтамасыз етудің нұсқасын көрсетіңіз):	<input type="text"/>
7	Бақылау-касса машинасының моделін шығарушы туралы ақпарат:	
	A атауы	<input type="text"/>
	B резиденттік елі	<input type="text"/>
	C байланыс телефоны	<input type="text"/>
	D ресми сайттың мекенжайы	<input type="text"/>
8	Салықтық өтінішке қоса беріледі (парақтар санын көрсетіңіз):	
	A шығарушы зауыттың паспорты	<input type="text"/>
	B шығарушы зауыттың техникалық құжаттамасы	<input type="text"/>
	C мемлекеттік кірістер органдың плауазымды адымын арналған нұсқаулық	<input type="text"/>
	D пайдалану жөніндегі нұсқаулық	<input type="text"/>
	E техникалық талаптарға сөйкестігі туралы мәліметтер	<input type="text"/>
	F бақылау-касса машинасы моделінің сөйкестік сертификаттың нотариат куәландырылған көшірмесі	<input type="text"/>
	G дайындаушы зауыттың техникалық қолдау көрсету бойынша келішдік міндеттемесі	<input type="text"/>
	H фискалдык тіркеуінің дербес нұсқаларға қосу үшін электронды жеткізгіште бағдарламалық қамтамасыз ету	<input type="text"/>

Бөлім Салық төлеушінің келісімі

Біз (мен) осы осы салықтық өтініштің берілгенде өрсетілетін мемлекеттік қызметті алу үшін дербес деректерді жинауға және өңдеуге келісім береміз (беремін).

Бөлім Салық төлеушінің жауапкершілігі

Біз (мен) осы салықтық өтініште келтірілген мәліметтердің дұрыстығы мен толықтығы үшін Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сөйкес жауапкершілікте боламыз (боламын).

(Шеттеу сымалымен шығарыңыз)

Салық төлеушінің тегі, аты, жесіні аты (ол болған жағдайда) (Қолы)

Салықтық өтініштің берілген күні

Салдармен күні, аты, жаны

Бөлім Мемлекеттік органның белгісі

(Шеттеу сымалымен шығарыңыз)

Мемлекеттік органның дауыстық адымының тегі, аты, жесіні аты (ол болған жағдайда) (Қолы)

Салықтық өтініштің қабылданған күні

Салдармен күні, аты, жаны

Мемлекеттік кірістер органның юдды

Ш.О.

Бақылау-касса машиналарының модельдерін бақылау-касса машиналарының мемлекеттік тізіліміне (тізілімнен) енгізу (алып тастау) қағидаларына 2-қосымша

Ескерту. 2-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 27.12.2023 № 1326 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

"Бақылау-касса машиналарының мемлекеттік тізіліміне бақылау-касса машиналарының жаңа модельдерін енгізу" мемлекеттік қызмет көрсетуге қойылатын негізгі талаптардың тізбесі

1	Көрсетілетін қызметті берушінің атауы	Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік кірістер комитеті (бұдан әрі – көрсетілетін қызметті беруші)
2	Мемлекеттік көрсетілетін қызметті ұсыну тәсілдері	көрсетілетін қызметті берушінің кеңсесі арқылы
3	Мемлекеттік қызмет көрсетудің мерзімдері	10 (он) жұмыс күні ішінде көрсетіледі
4	Мемлекеттік қызметті көрсету нысаны	Қағаз түрінде
5	Мемлекеттік қызметті көрсету нәтижесі	Бақылау-касса машинасының моделін мемлекеттік тізілімге енгізу (енгізуден бас тарту) туралы шешім
6	Мемлекеттік қызметті көрсету үшін көрсетілетін қызметті алушыдан өндіріп алынатын төлемақы мөлшері, және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда, оны өндіріп алу тәсілдері	Мемлекеттік қызмет тегін көрсетіледі
7	Көрсетілетін қызметті берушінің және ақпарат объектілерінің жұмыс графигі	Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне және "Қазақстан Республикасындағы мерекелер туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес демалыс және мереке күндерінен басқа, дүйсенбіден бастап жұмаға дейін, 13.00-ден 14.30-ға дейінгі түскі үзіліспен сағат 9.00-ден 18.30-ға дейін. Мемлекеттік көрсетілетін қызмет кезекпен, алдын ала жазылусыз және жеделдетілген қызмет көрсету тәртібінде көрсетіледі.
		1) Бақылау-касса машиналарының модельдерін бақылау-касса машиналарының мемлекеттік тізіліміне (тізілімнен) енгізу (алып тастау) қағидаларының (бұдан әрі – Қағидалар) 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша бақылау-касса машинасын мемлекеттік тізілімге енгізу туралы салықтық өтініш; 2) бақылау-касса машинасы моделінің эталондық үлгісі; 3) дайындаушы зауыттың паспорты; 4) дайындаушы зауыттың техникалық құжаттамасы;

Мемлекеттік қызмет көрсету үшін көрсетілетін қызметті алушыдан талап етілетін құжаттар мен мәліметтердің тізбесі

5) қағаз және электрондық тасымалдағыштағы бақылау-касса машинасын пайдалану жөніндегі нұсқаулық;

6) фискалды режим орнату, бақылау-касса машинасын қайта тіркеу, фискалды есептерді, кассаның ағымдағы жай-күйі туралы есепті (Х-есеп) алу, сондай-ақ бақылау чегінде басып шығару үшін "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодексі)" Қазақстан Республикасы Кодексінің 166-бабында көзделген ақпаратты енгізу кезіндегі көрсетілетін қызметті беруші лауазымды адамының іс-қимылын егжей-тегжейлі сипаттап көрсететін қағаз және электронды тасымалдағыштағы көрсетілетін қызметті берушінің лауазымды адамына арналған нұсқаулық;

7) дайындаушы зауыттың немесе оның заңды өкілінің бақылау-касса машинасы моделіне техникалық қолдау көрсету бойынша кепілдік міндеттемесі немесе оның нотариат куәландырған көшірмесі;

8) дайындаушы зауыттың құжаттамасында көрсетілген бақылау-касса машинасы моделінің техникалық сипаттамасының Қағидаларға қосымшаға сәйкес уәкілетті орган белгілеген нысан бойынша негізгі техникалық талаптарға сәйкестігі туралы мәліметтер;

9) бақылау-касса машинасы моделінің белгіленген техникалық талаптарына сәйкестігін растайтын сәйкестік сертификатының немесе QR-код көрсетілген электронды түрде берілген өзге құжаттың не қағаз жеткізгіште берілген кезде олардың нотариат куәландырған көшірмесі.

Егер бақылау-касса машинасының моделі фискалды тіркеуші болып табылса, салықтық өтінішке қосымша фискалды тіркеушіні дербес компьютерге қосу үшін

		электронды тасымалдағыштағы бағдарламалық қамтамасыз ету коса беріледі.
9	Қазақстан Республикасының заңдарымен белгіленген мемлекеттік қызметті көрсетуден бас тарту негіздемелері	Қағидалардың 8-тармағында көрсетілген шарттардың бірі сақталмаған жағдайларда: 1) көрсетілетін қызметті алушының бақылау-касса машинасын мемлекеттік тізілімге енгізу туралы Салықтық өтінішінің және Қағидалардың 7-тармағында көрсетілген материалдардың болуы; 2) бақылау-касса машинасы моделінің Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес техникалық талаптарға сәйкес келуі.
10	Мемлекеттік қызметті көрсету, оның ішінде электрондық нысанда және Мемлекеттік корпорациясы арқылы көрсету ерекшеліктері ескеріле отырып қойылатын өзге де талаптар	Көрсетілетін қызметті алушының мемлекеттік қызметті көрсету мәртебесі туралы ақпаратты Бірыңғай байланыс орталығы арқылы қашықтықтан қолжетімділік режимінде алу мүмкіндігі бар. Бірыңғай байланыс орталығының байланыс телефондары: 8-800-080-7777, 1414. Мемлекеттік қызметті көрсету орнының мекенжайы көрсетілетін қызметті берушінің интернет-ресурстарында орналастырылған.

Бақылау-касса машиналарының модельдерін бақылау-касса машиналарының мемлекеттік тізіліміне (тізілімнен) енгізу (алып тастау) Қағидасына 3-қосымша

Ақпалай есеп айырысу туралы мәліметтерді мемлекеттік кірістер органдарына беруді қамтамасыз етпейтін техникалық талаптар және бақылау-кассалық машиналардың техникалық талаптарға сәйкестілік нысаны

(бақылау-кассалық машиналар үлгілерінің атауы)

Ескерту. 3-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 27.12.2023 № 1326 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді - ҚР Қаржы министрінің 02.07.2025 № 340 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

№ р/с	Компьютерлік жүйе болып табылмайтын бақылау-кассалық машинаға (бұдан әрі – БКМ) техникалық талаптар	БКМ үлгісінің техникалық мінездемелері негізгі техникалық талаптарға сәйкестілігі жөніндегі мәліметтер	Ескерту
	Жалпы талаптар	Осы графаны толтыруға зауыт-жасап шығарушы сөзсіз құжаттамадағы бетін нұсқаумен құжаттаманың мәліметтері қолданылады.	
1	БКМ жеткізу жиынтығына кіретін бағдарламалық паролі мен (кемінде төрт дәреже) немесе нөмірлік кілттер (кемінде 99 нұсқа) (кілттердің саны нақты моделімен анықталады).		
2	сатып алуды (сатуды) тіркеу кезінде біртұтас жұмыс айналымында бақылау және чек таспаларын ресімдеуді қамтамасыз ету (электрондық журналды).		
3	фискалдық жады бар болуы.		
4	таспаның жоқтығы, кассирдің операцияны дұрыс орындамау жағдайында, апатты жағдайлардың пайда болуы немесе қайтару (өткізілген операцияларды жою) кезінде, фискалдық немесе жедел жады жарамсыздығы, сөнуді, сондай-ақ БКМ-нің фискалдық режимінде жұмыс істеуі кезінде фискалдық немесе жедел жадына рұқсатсыз қол жеткізу кезінде БКМ оқшаулауды қамтамасыз ету.		
5	фискалдық жады аса толып кетуі кезінде сауда операцияларын ресімдеудің және		

	бақылау чегін берудің алдын алу.		
6	төрт белгіден кем емес басты Z-есеп беруінің разрядтылығының болуы.		
7	1 айдан кем емеске (720 сағат) желілік коректендіруді үзіп тастау кезінде БКМ-ның жедел еске сақтау құрылысына БКМ ақпаратты сақтауды қамтамасыз ету.		
8	жұмыстың негізгі режимдерінің бағдарламалауын қамтамасыз ету.		
9	автоматты тестілеу болуы.		
10	оны бақылаусыз алып тастауды болдырмайтын қаптамамен жабдықталуы және өндіруші-зауытпен немесе техникалық БКМ-нің қызмет көрсетуін өткізетін тұлғамен пломбаның салынуы.		
11	басуға және индикациялауға шығарылатын ақпарат, клавиатурадағы белгілеулер және ақпаратты тіркеу мемлекеттік немесе орыс тілдерінде болуы тиіс.		
	БКМ-ді таңбалауға талаптар		
12	БКМ-ның мынадай ақпараттан тұратын таңбалауы болуы тиіс:		
	1) моделінің атауы		
	2) зауыт нөмірі		
	3) шығару күні		
	4) шығарушының фирмалық таңбасы. Бұл ретте БКМ моделінің атында, сондай-ақ БКМ-нің осы моделіне		

	арналған пайдалану құжаттамасында көрсетілетін, Қазақстан Республикасының тұтынушыларына арналған "KZ" айырмашылық таңбасы болуы тиіс.		
13	БКМ-нің қызмет ету мерзімі ішінде таңбаны салу әдісі оның сақталуын қамтамасыз етуі тиіс.		
	БКМ қалыптастыратын чектерге және өзге құжаттарға талаптар		
14	БКМ мынадай құжаттарды қалыптастыруды қамтамасыз етуі тиіс:		
	1) БКМ-нің чегі		
	2) фискальдық есеп (қысқаша және толық);		
	3) кассирлер бойынша есеп		
	4) секциялар бойынша есеп		
	5) ауысымғы (тәуіліктік) есеп.		
15	БКМ мынадай бақылау чектерінде мөрді қамтамасыз етеді:		
	1) салық төлеушінің атауы		
	2) бизнес-сәйкестендіру нөмірі/ жеке сәйкестендіру нөмірі		
	3) БКМ-нің зауыт нөмірі		
	4) тіркеу нөмірі		
	5) чектің реттік нөмірі		
	6) тауар, жұмыс, қызметтің атауы		
	7) тауарларды сатып алудың, жұмысты орындаудың, қызмет көрсетудің күні мен уақыты		
	8) тауардың, жұмыстың, қызметтің бағасы		

	9) сатып алудың сомасы		
	10) фискалдык белгі		
	11) Валюта айырбастау, металдар сынығын, шыны ыдысты қабылдау, ломбардтарға қолданылатын БКМ бақылау чегінде сату, сондай-ақ сатып алулар сомасы туралы ақпаратты басып шығаруды қамтамасыз етуі қажет.		
	12) БКМ-нің 2009 жылдың 1 қаңтарынан кейін қосылған мемлекеттік тізілімге БКМ моделдері, осы тармақта көрсетілген деректемелерді бақылау чегінде басып шығаруды, соның ішінде қазақ тілінде қазақ тілінің ерекше әріптерінің қолдануымен қамтамасыз етеді.		
16	Фискалды жады (бұдан әрі – ФЖ) есеп беру үлгісі және оны алу үшін іс-әрекеттердің дәйектілігі БКМ нақты модельіне пайдалану құжаттамасында көрсетілуі тиіс.		
17	ФЖ есебін алу мыналардан тұрады:		
	1) ФЖ-ға енудің қолданыстағы (бұрын белгіленген) паролін енгізу;		
	2) бастапқы күнді енгізу (немесе ол үшін ФЖ есебі алынатын кезең ауысымын жабудың бастапқы нөмірі);		
	3) ол үшін ФЖ есебі алынатын кезеңнің соңғы күнін енгізуі (немесе ауысымды жабудың соңғы нөмірі);		

	4) ФЖ есеп беруі түрінің белгісін енгізу (толық немесе қысқартылған).		
18	Жалпы жағдайда ФЖ-да нақты тіркелгеннен әдейі үлкен кезең берілуі мүмкін.		
19	ФЖ есеп беруі мынадай деректемелерден тұрады:		
	1) қолданушының атауы		
	2) фискалдық белгі		
	3) құжаттың өтпелі реттік нөмірі;		
	4) есеп беруді алу күні		
	5) есепті алу уақыты		
	6) ол үшін есеп беру қалыптастырылатын кезең		
	7) зауыт нөмірі		
	8) фискальдау (парольді қоспағанда) деректемелері		
	9) өткізілген қайта тексерудің (парольді қоспағанда) деректемелері		
	10) ауысымды жабудың нақты қорытындысы мен нөмірін тіркеу күнін көрсете отырып кезең үшін ауысымғы сатып алулардың (сатудың) барлық қорытындысы		
	11) кезең үшін сатып алулардың (сатулардың) жиынтық қорытындысы.		
20	Фискальдық жадта тіркелетін ақпаратқа талаптар осы Талаптарға қосымша 1-кестесінде толтырылады		
	Жұмыс режиміне және фискальдық жадты толтыру тәртібіне талаптар.		
21	БКМ фискальдық емес және фискальдық режимдердегі жұмысты қамтамасыз етуі тиіс.		

22	БKM фискальдау ФЖ-ға ену паролін енгізгеннен кейін жүргізіледі. ФЖ-ға ену енудің алғашқы паролі және фискальдау мен қайта тіркеуді өткізу тәртібі БKM-нің нақты модельіне пайдалану құжаттамасында көрсетілуі тиіс.		
23	Фискальдық режим пайдалану құжаттамасына сәйкес толық БKM жұмысын қамтамасыз етуі тиіс.		
24	Фискальдық режимдегі БKM ресімдеген барлық құжаттарда бақылау чегін қалыптастыруды аяқтау бойынша ғана баспаға шығарылатын айрықша фискальдық белгі болуы тиіс.		
25	БKM мынадай деректерді енгізуді қамтамасыз етуі тиіс:		
	1) БKM зауыт нөмірі (егер БKM-нің зауыт нөмірі дайындаушы зауыттағы ФЖ-ға енгізілсе, онда фискальдау кезінде ол енгізілмейді)		
	2) бизнес-сәйкестендіру нөмірі/жеке сәйкестендіру нөмірі		
	3) фискализацияны өткізу күні		
	4) фискальдық жадқа енудің жаңа паролі		
	5) БKM-нің тіркеу нөмірі.		
26	БKM төменде келтірілген аббревиатураларға сәйкес ақшалай есеп айырысу туралы мәліметтерді мемлекеттік кірістер органдарына беруді қамтамасыз етпейтін техникалық талаптар және бақылау-кассалық машиналардың		

	техникалық талаптарға сәйкестілік нысанының (бұдан әрі – Талаптар) 25-тармағында көрсетілген деректерді енгізуді қамтамасыз етеді:		
	1) МЗН - БКМ зауыт нөмірі		
	2) БСН - бизнес-сәйкестендіру нөмірі/ЖСН - жеке сәйкестендіру нөмірі		
	3) МТН - салық органындағы БКМ тіркеу нөмірі		
	4) ФЖ - БКМ фискалдық белгісі.		
27	БКМ қайта тіркеу процесінде мынадай деректерді енгізуді қамтамасыз етуі тиіс:		
	1) ФЖ-ға енудің бұрын белгіленген паролі;		
	2) БКМ-нің тіркеу нөмірі		
	3) бизнес-сәйкестендіру нөмірі/жеке сәйкестендіру нөмірі		
	4) қайта тіркеуді өткізудің күні		
	5) фискалдық жадқа енудің жаңа паролі.		
28	Фискальдау немесе қайта тіркеу кезінде барлық енгізілетін деректемелер (Фискалдық жадыға ену паролінен басқа) чекте немесе астына салынатын (салынатын) құжатта басуда шығуы тиіс.		
29	Ауысымдық есеп берудің деректері ауысымды жабудың операцияларын өткізу кезінде (Өтеумен ауысымдық есеп беруді БКМ қалыптастыруы кезінде) фискалдық жадыда тіркелуі тиіс. Бұл ретте жедел есте сақтау құрылысы ауысымдық ақша		

	<p>тіркеушілерін нөлдеу фискалдық жадыға деректерді тіркеуді аяқтаудан және ауысымдық есеп беруді басудан кейін ғана болуы тиіс.</p>		
30	<p>Фискалдық жады есеп беруін есептен шығару, қайта тіркеуді өткізу операциялары және күндерді түзету ауысымды жабу операцияларын аяқтау бойынша ғана БКМ-да жүргізілуі мүмкін. Осы сәтке дейін жоғарыда көрсетілген операцияларды жүргізу жабылуы тиіс.</p>		
31	<p>БКМ ауысымның ұзақтығын бақылауы тиіс . Ауысымның ұзақтығын есеп берудің басталу сәті деп ауысым үшін бірінші төлем құжатын ресімдеуді аяқтау саналады. БКМ ауысымның көрсетілген ұзақтығынан асуы жағдайында өтеумен ауысымдық есеп беруді жүргізуге дейін төлем құжаттарын ресімдеу мүмкіндігін жабуы тиіс.</p>		
32	<p>Ағымдағы күнді түзету кезінде БКМ енгізілетін күннің дұрыстылығын бақылауы тиіс, ол фискальдау немесе қайта тіркеу операцияларын жүргізудің күнін қоса ФЖ-ға соңғы жазбаның күніне қарағанда ертерек болуы мүмкін емес. Ертерек күнді енгізуге тырысу кезінде БКМ дұрыс күнді енгізуге дейін барлық операцияларды жүргізуді жабуы тиіс.</p>		

	<p>Үлкен жағына бір күннен астамыраққа енгізу кезінде БКМ-да енгізудің кездейсоқ қатесін болдырмау жөніндегі арнайы іс-шаралар қабылдануы тиіс, мысалы , күнді қайта сұрату және оны екі реттік сәйкес келуден кейін ғана орнату.</p>		
33	<p>БКМ фискалдық жадыға есеп беруді алуды және фискалдау немесе қайта тіркеу процесінде фискалдық жадыда енгізілетін және тіркелетін фискалдық жадыға ену паролі бойынша ғана қайта тіркеуден өткізуді қамтамасыз етуге жатады .</p>		
34	<p>Фискалдық жады блогында тіркелген ақпарат, БКМ-нің фискалдық режимге аударылған мезгілден бастап кемінде 8 жылы сақталуы тиіс.</p>		
	<p>БКМ операцияларды бұғаттау шарттарына талаптары</p>		
35	<p>БКМ мынадай жағдайларда операцияларды орындауға бұғаттауы (тоқтатуы) тиіс:</p>		
	<p>1) фискалдық жадыға дұрыс емес ену паролін енгізу кезінде;</p>		
	<p>2) сауда операцияларын өткізу, БКМ параметрлерін бағдарламалау, тиісті Z-есеп берулерін өткізбеу жағдайында күнді түзету және фискальдық есеп беруді есептен шығару, қайта тіркеуге тырысу кезінде;</p>		

	<p>3) толып кетуге немесе теріс нәтижеге алып келетін операцияларды өткізу кезінде, сондай-ақ, фискалдық жадының ақаулығы немесе үзіп тастауы кезінде. БКМ-ның тіркеуші функцияларын бұғаттау бұғаттауды тудыратын себептерді жоюдан кейін алынуы тиіс.</p>		
36	<p>БКМ ауысымдық есеп берулерді жазу үшін ФЖ-ға бос өрістердің саны туралы хабарламаны шығаруды қамтамасыз етуі қажет. 30 шығарулардан кем емес еркін сандар кезінде хабарлау қатаң міндетті және ауысымның жабылуы немесе басталуы операциялары кезінде БКМ ресімдейтін құжатта автоматты түрде жүзеге асырылуы тиіс.</p>		
	<p>БКМ конструикті орындауға талаптар</p>		
37	<p>Фискалдық жады БКМ пломбаланған жалпы қаптаманың астында, ал БКМ-ның блоктық конструкциясы жағдайында фискалдық деректері, фискалдық жады басқару процессоры және төлем құжаттарының басу құрылғысы қалыптасатын энергияға тәуелсіз жедел сақтайтын құрылғыны жабатын, пломбаланған қаптаманың астында орналастырылуы мүмкін.</p>		
38	<p>Фискалдық жады немесе фискалдық жады блогы жеке модуль (төлем) түрінде орындалуы тиіс. Бұл модульдың конструкциясы фискалдық жадыны (</p>		

	фискалдық жады блогын) ауыстыру және ақпаратты фискалдық жадыда сақтауға енудің мүмкін еместігін қамтамасыз етуі тиіс.		
39	Фискальдық жадтың конструкциясы (фискалдық жады блогы) БКМ-мен жұмыс кезінде, және штаттық аспаптарды, жабдықты және шығыс материалдарын қолданумен техникалық қызмет көрсету мен жөндеу кезінде де механикалық, электромагниттік және басқа да әсер етулерден қорғауды көздеуі тиіс.		
	БКМ-на қосымша талаптар		
40	БКМ-да фискальдық деректерді сақтауды тексерудің режимі көзделуі тиіс. Режимді өткізу тәртібі БКМ-нің нақты моделіне п а й д а л а н у құжаттамасында көрсетілуі тиіс.		
41	БКМ-ын жасап шығарушы техникалық қызмет көрсетуді жүзеге асыратын тұлғаның апатты жағдайлардағы басқа техникалық құралдарға ФЖ мазмұнын мемлекеттік кірістер органдарының қызметкері оқу мүмкіндігін БКМ авариясы кезінде қарастыруы тиіс. Осы жағдай үшін ФЖ мазмұнын оқу тәртібі. Касса машинасының нақты моделіне жөндеу құжаттамасында көрсетілуі тиіс.		
	Б К М ү ш і н бағдарламалық		

	қамтамасыз етуге талаптар		
42	БКМ-нің нақты тобы үшін техникалық талаптарға сәйкес функцияларды толық іске асырумен бірге БКМ пломбалауын бұзбастан мыналардың мүмкіндігін болдырмауы тиіс:		
	1) тұтынушының фискалдық жадыға ақпаратты тіркеуді және оқуды басқаратын сол өз бөлігіндегі өзгертуі		
	2) энергияға тәуелсіз есте сақтайтын құрылғыда фискальдық деректерді қалаптастыру		
	3) фискальдық режимнің айыру белгісін құжаттарға шығару		
	Ескерту: *) Деректемелер толық фискальдық есеп беруді алу кезінде ғана шығарылады. **) Егер, ол үшін фискальдық есеп беру алынатын кезеңде ондық нүктенің ережесі өзгерсе, қорытынды қайта есептелуі тиіс және әрбір кезең бойынша жинақталады (ондық нүктенің ережелері өзгергенге дейін және кейін).		
	Техникалық талаптар БКМ-ге, болатын компьютерлік жүйелермен	Пайдалану жөніндегі басшылықта тиісті техникалық мінездемелердің болуы жөніндегі мәліметтер	Ескертулер
43	БКМ-да "салық инспекторының жұмыс орны" модулі іске асырылуы тиіс		
44	"салық инспекторының жұмыс орны" модулі оның қолдану бойынша нұсқаулықтың бар болуын (қалыптасуын)		

	алдын ала қарастыруы қажет		
45	"салық инспекторының жұмыс орны" модулі ақшалай есеп-айырысумен байланысты, БКМ-нің барлық операцияларының түзетілмейтін энергияға тәуелсіз сақтауды қамтамасыз етуі тиіс		
46	"салық инспекторының жұмыс орны" модулі мына есептердің қалыптасуын, Excel қалпына және басып шығаруға қамтамасыз етуі тиіс:		
	1) X есеп - (аралық есеп) - ауысымның басы және есепті алу сәтіндегі кассаның қалдығы, күніне қызметтік кіріс және шығысы (инкассация), түсулердің және ақшалай қаржыларды сомалары туралы міндетті мәліметтер бар болуы тиіс, есепті алу кезіндегі кассаның жағдайы туралы есеп. Есеп кассалар, кассирлар, есептік-кассалық бөлімдердің кесімінде қалыптасуы тиіс.		
	2) Кезең үшін фискалдық есеп - белгілі мерзім ішінде жасалған операциялар бойынша ақша қаражаттар сомалары туралы есеп		
	3) қосымша есептер - операциялар, кассалар (кассирлар), валюталар бойынша есептер		
	4) есептер журналы - алдыңғы алынған фискалдық есептер бойынша есеп		

47	<p>"салық инспекторының жұмыс орны" модуліне бастапқы кіру кезінде мемлекеттік кірістер органы маманның логин және паролін енгізумен және БКМ фискалдық деректеріне қол жеткізу үшін крипто-кілттің қалыптастыруы болуы тиіс.</p> <p>"салық инспекторының жұмыс орны" модуліне кейінгі кіру тек қана қалыптасқан крипто-кілттің және мемлекеттік кірістер органы маманның енгізілген логин және паролі көмегімен қамтамасыз етілуі тиіс - кілт.</p>		
48	<p>фискалдық деректеріне қол жеткізу үшін крипто-кілттің қалыптастыруы кезінде БКМ қолданылатын, алгоритмдер, Қазақстан Республикасының "Ақпараттандыру туралы" заңына сәйкес сертификатталған болуы тиіс.</p>		
49	<p>БКМ бақылау чегі (компьютерлік жүйелер болып табылатын, банктер мен банктік операциялардың жеке түрлерін орындайтын ұйымдармен қолданылатын БКМ коспағанда) бақылау чегіндегі мөрді қамтамасыз етеді:</p>		
	1) салық төлеушінің атауы		
	2) бизнес-сәйкестендіру нөмірі/жеке сәйкестендіру нөмірі		
	3) БКМ-нің зауыт нөмірі		
	4) тіркеу нөмірі		
	5) чектің реттік нөмір		

	6) операция, тауар, жұмыс, қызметтің атауы		
	7) тауарларды сатып алудың, операцияны іске асырудың, қызметтерді көрсетудің күні және уақыты		
	8) операция, тауар, қызметтің, жұмыс сомасы		
	9) тауар, жұмыс, қызметтің жалпы құны		
	10) осы тармақта көрсетілген деректемелер, соның ішінде қазақ тілінде қазақ тілінің ерекше әріптерінің қолдануымен қамтамасыз етуі тиіс		
50	Компьютерлік жүйелер болып табылатын, банктер мен банктік операциялардың жеке түрлерін орындайтын ұйымдармен қолданылатын БКМ бақылау чектері Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігімен келісіп "Банктер және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар қолданатын аппараттық-бағдарламалық кешендерінің бақылау чегінің нысанын және мазмұнын белгілеу туралы" Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының Қаулысымен орнатылған нысандар мен мазмұнына сәйкес болады.		

1-кесте

Фискалдық жадта тіркелетін ақпаратқа талаптар

		Ондық разряд деректемелерінің разрядтылығы	Жазба саны	

Жазба түрі	Деректемесі	Талаптың орнатылуы	Ж а с а п шығарушы з а у ы т құжаттамасында көрсетілген мәліметтер	Орнатылған талаптар	Ж а с а п шығарушы з а у ы т құжаттамасында көрсетілген мәліметтер
Нөмір	бақылау-касса машинасының (бұдан әрі – БКМ) зауыт нөмірі	12		1	
Б К М фискализациясы	БКМ тіркеу нөмірі	8		1	
	БКМ үшін қолданушы бизнес-сәйкестендіру нөмірі/ ж е к е сәйкестендіру нөмірі (бұдан әрі – БСН/ЖСН)	12			
	Фискализация күні	6			
	Жаңадан тіркеуін жүргізу және фискалдық есепті алу үшін пароль	8			
БКМ жаңадан тіркеу	БКМ тіркеу нөмірі	8		1	
	БКМ үшін қолданушы БСН /ЖСН-і	12			
	Жаңадан тіркеу күні	6			
	Ауысымды жабудың соңғы нөмірі	4			
	Жаңадан тіркеуін жүргізу және фискалдық есепті алу үшін пароль	8			
Ауысымды жабу	Есеп күні	6		3000	
	Ауысымды жабу нөмірі	4			
	Ауысымдық сатып алулар қорытындысы	7			

	*Ауысымдық сатудың қорытындысы	7			
Қызметтік ақпарат міндетті)	Жазбалардың (бақылау сомалары	Жасап-шығарушы мен анықталады			
	Ф Ж - де тіркелетін қорытынды мәндеріндегі үтірдің орналасу орны Қызметтік индекстер, белгілер, тулар				

Ескерту: *Деректемелер валюта айырбастау, металлдардың сынығын, шыны ыдысты қабылдау пунктері, ломбардтар үшін Касса машиналарына жатады.

Көрсетілген деректерді физикалық сақтау фискалдық жады блогында жүзеге асырылады.

Ақшалай есеп айырысу туралы мәліметтерді мемлекеттік кірістер органдарына беруді қамтамасыз ететін техникалық талаптар және бақылау-кассалық машиналардың техникалық талаптарға сәйкестілік нысаны

(бақылау-кассалық машиналар үлгілерінің атауы)

№ р/с	Бақылау-кассалық машинаға (бұдан әрі – БКМ) техникалық талаптар	БКМ үлгісінің техникалық мінездемелері негізгі техникалық талаптарға сәйкестілігі жөніндегі мәліметтер	Ескерту
	Жалпы талаптар	Осы бағанды толтыру үшін құжаттың атауын, беттің нөмірін және талапты іске асыру сипатталған құжаттың нақты тармағын міндетті түрде көрсете отырып, дайындаушы зауыт құжаттамасының мәліметтері пайдаланылады.	
1-бөлім. Деректерді тіркеу және беру функциясы бар бақылау-кассалық машиналарға қойылатын талаптар			
	Бағдарламалық паролі (кемінде төрт разряд) немесе нөмірлік кілттері болуы тиіс.		

1.	Бағдарламалық парольдермен кем дегенде БКМ жұмысының келесі режимдері қорғалуы тиіс:		
1.1	1) сатуды тіркеу режимі;		
1.2	2) бағдарламалау режимі;		
1.3	3) "Ауысымды жабу" режимі.		
2.	БКМ ауысым басында жұмысқа қосқан кезде, сондай-ақ ауысым соңында тәуліктік Z-есепті алған кезде автоматты тестілеу функционалы болуы тиіс. Функционал өзіне қамтуы тиіс:		
2.1	Негізгі блоктар мен тораптарды тестілеу.		
2.2	БКМ бағдарламалық қамтамасыз етуді тестілеу.		
2.3	Жинақтауышта сақталған фискалдық деректердің тұтастығын тестілеу және бақылау: 1) Соңғы ауысымда берілген барлық чектер туралы ақпаратты тексеру және соңғы Z-есептің бақылау сомасымен салыстыру; 2) фискалдық деректер жинақтаушысындағы барлық жазбалардың жалпы бақылау сомасын барлық Z-есептердің бақылау жазбаларының сомасымен салыстыру.		
2.4	Фискалдық деректер операторының серверімен байланысты тестілеу (мәтіндік хабарлама жіберу және жауап алу арқылы).		
3.	Автоматты тестілеуден теріс өткен жағдайда БКМ бұғаттауды қамтамасыз ету:		

3.1	Негізгі блоктар мен тораптарды тестілеу кезінде.		
3.2	БКМ бағдарламалық камтамасыз етуді тестілеу кезінде.		
3.3	Жинақтауышта сақталған фискалдық деректер тұтастығын тестілеу және бақылау кезінде		
4.	Transmission Control Protocol/Internet Protocol (TCP/IP) қосылу хаттамасын пайдалана отырып және фискалдық деректер операторының серверіне БКМ деректерді беру хаттамасына сәйкес vpn арнасы бойынша фискалдық деректер операторының телекоммуникациялық желісі бойынша фискалдық деректер операторының серверіне қосылу*		
5.	БКМ чегін ресімдеуді және чектің деректерін сатып алуды (сатуды) тіркеу кезінде бірыңғай жұмыс циклінде фискалдық деректер операторының серверіне беруді камтамасыз ету.		
6.	Чек лентасы болмаған немесе үзілген, кассир операцияны дұрыс орындамаған жағдайда және БКМ жұмысында кассирдің БКМ чегін сатып алушыға беру мүмкін еместігіне әкелген басқа да проблемалар туындаған кезде операцияларды жүргізуді оқшаулауды камтамасыз ету.		
6.1.	Тауарды таңбалау идентификаторын оқу		

	үшін штрих код сканерін қосу мүмкіндігі болуы тиіс		
6.2.	Тауарды таңбалаудың міндетті сәйкестендіргіші болған жағдайда операцияларды ресімдеуге жол бермеуді көздейтін таңбаланған өнімдердің штрих-кодын сканерлеу және тану кезінде операциялардың жүргізілуін бақылауды қамтамасыз ету		
7.	БКМ автономды режимде БКМ жұмысы кезеңінде жинақталған БКМ чектері туралы ақпараттың ФДО серверіне беру сәтіне дейін сақталуын қамтамасыз ету. БКМ автономды жұмыс режимі байланыс арналарына қолжетімділік болмаған кезде және фискалдық деректер операторының серверіне ақшалай есеп айырысулар туралы ақпаратты жіберу сәтіне дейін әрекет етеді.		
8.	БКМ-да әрбір жазбаның бақылау сомасын және барлық жазбалардың жалпы бақылау сомасын қалыптастыру арқылы БКМ фискалдық деректер жинауышындағы ақпараттың сақталуын тексеру режимі, олардың мерзімдік бақылау салыстыруын жүргізу (БКМ қосу және Z-есепті алу кезінде) көзделуі тиіс .		
	Жұмыстың негізгі режимдерін бағдарламалауды (конфигурациялауды) қамтамасыз ету: 1) тіркеу режимі (сату, қайтаруларды тіркеу,		

9.	салықтарды есептеу); есептерді X және Z режимі; 2) бағдарламалау режимі (қарау/БКМ параметрлерін өзгерту, сыртқы құрылғылары бар БКМ баптау); 3) қосымша режимдер (БКМ ішкі сағаттарында уақытты орнату, БКМ тестілеу режимі).		
10.	Пернетақтадағы белгілер және индикацияға шығарылатын ақпарат мемлекеттік және / немесе орыс тілдерінде болуы тиіс.		Осы талап фискалды регистратор болып табылатын БКМ таратылмайды
11.	БКМ ауысымды жабу және ауысымдық (тәуліктік) есепті (Z есеп) қалыптастыру рәсімін жүргізуді қамтамасыз етуі тиіс.		
12.	Ауысымдық (тәуліктік) есепті (Z есепті) қалыптастыру кезінде БКМ осы Z есептің бақылау сомасы және барлық жазбалардың жалпы бақылау сомасы қалыптастырылуы және осы талаптардың 2.3-тармағына сәйкес фискалдық деректер жинауышында сақталған деректердің тұтастығын бақылау рәсімі іске қосылуы тиіс.		
13.	БКМ ауысым ұзақтығын бақылауы тиіс. Ауысым ұзақтығын есептеудің басталу сәті ауысым үшін бірінші төлем құжатын ресімдеудің аяқталуы болып саналады. Ауысым ұзақтығы 24 сағаттан асқан жағдайда БКМ ауысымды жабу операциясын жүргізгенге		

	дейін төлем құжаттарын ресімдеу мүмкіндігін оқшаулауы тиіс.		
14.	БКМ БКМ чегін қайтару рәсімін жүргізуді және фискалдық деректер операторының серверіне тиісті хабарламаны қалыптастыруды қамтамасыз етеді.		
15.	БКМ фискалдық деректер операторының серверінен Мемлекеттік кіріс органдары ұсынған касса бойынша операцияларды тоқтата тұру туралы талаппен хабарлама алған кезде жұмысты бұғаттауды қамтамасыз етеді.		
16.	БКМ фискалдық деректер операторының серверінен алынған хабарламаларды мемлекеттік кіріс органдары қалыптастырған хабарламалармен шығаруды қамтамасыз етеді. Хабарламалар БКМ экранына шығарылады немесе фискалдық деректер операторының серверінен алынған кезде чек таспасында басылады.		
Фискалдық деректер операторының серверімен жұмыс істеуге қойылатын талаптар			
17.	БКМ деректерді берудің кемінде екі тәуелсіз арналарын ұстап тұруы тиіс.		
17.1	2015 жылғы 1 шілдеге дейін БКМ мемлекеттік тізіліміне енгізілген БКМ жаңғыртудан кейін деректерді берудің бір немесе одан да көп тәуелсіз арналарын қолдайды. Жаңғырту - БКМ ескі моделін жаңа талаптар		

	мен нормаларға, техникалық шарттарға сәйкес келтіру.		
18.	БКМ деректерді фискалдық деректер операторының серверіне берудің хаттамасында сипатталған тәртіпке сәйкес фискалдық деректер операторының серверінде БКМ авторизациялауды жүргізу.		
19.	БКМ деректерді беру хаттамасына сәйкес фискалдық деректер операторының серверіне жасалатын кассалық операциялар туралы деректерді беру.		
20.	Ауысымды жабудың жасалатын операциялары туралы деректерді беру және фискалдық деректер операторының серверіне БКМ деректерді беру хаттамасына сәйкес z-есептерді қалыптастыру.		
21.	Фискалдық деректер операторының серверінен фискалдық белгіні алу.		
22.	Фискалдық деректер операторының серверінен алынған фискалдық белгісі бар кассалық чекті басып шығару. Чектің мазмұнына қойылатын талаптар " Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы " Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) (бұдан әрі - Салық кодексі) 166-бабының 6-тармағында белгіленген. Салық кодексінің 166-бабының 7-тармағына сәйкес сатып алушының (клиенттің), тауарларды,		

	<p>жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді алушының талабы бойынша БКМ чегінде сатып алушының (клиенттің) сәйкестендіру нөмірін басып шығару.</p> <p>БКМ чегі техникалық құжаттамада көзделген деректерді, оның ішінде төлем карточкасының және (немесе) мобильді төлемнің деректемелерінің мәліметтерін қосымша қамтуы мүмкін.</p>		
23.	<p>Фискалдық деректер операторының серверіне деректерді қабылдау-беру уақыты (оператор чекті ресімдеу туралы ақпаратты енгізу рәсімдерін аяқтағаннан кейін чекті қалыптастыру уақыты) 7 секундтан аспауы тиіс.</p>		
24.	<p>Фискалдық деректер операторының серверімен қосылудың уақытша жоғалуы жағдайында чектерді қалыптастыру және чектерді басып шығаруды қамтамасыз ету (БКМ автономды жұмыс режиміне көшуі).</p>		
25.	<p>БКМ фискалдық деректер операторының серверіне кассаға қолма-қол ақшаны енгізу және кассадан қолма-қол ақшаны алу жөніндегі ақпаратты беруді қамтамасыз етеді</p>		
	<p>Сервермен байланысты уақытша жоғалту жағдайында жұмысқа қойылатын талаптар</p>		
	<p>БКМ автономды режимде фискалдық белгінің қалыптасуын қамтамасыз ететін фискалдық деректердің</p>		

26.	<p>жинақтаушысы болуы тиіс, фискалдық деректер операторының серверіне кейіннен беру үшін жазу күнінен бастап кем дегенде 1 ай (720 сағат) ішінде қоректендіру көздерінен энергия тұтынусыз өзгеріссіз түрде фискалдық деректерді жазу, жүйелеу, жинақтау, сақтау. Фискалдық деректер жинауышы БКМ фискалдық және жедел жадынан тұрады.</p>		
27.	<p>Фискалдық деректер операторының серверімен байланыс уақытша болмаған кезде немесе деректерді беру арнасында рұқсат етілген шамадан тыс кідірістер кезінде (фискалдық деректер операторының серверінен жауап алуға 5 секунд), сондай-ақ БКМ фискалдық деректер операторының серверімен байланыс үшін жеткілікті электр қорегі болмаған кезде фискалдық деректер операторының серверімен байланыс жасауға:</p>		
27.1	<p>1) БКМ автономды жұмыс режиміне өтеді</p>		
27.2	<p>2) оператор-кассирге фискалдық деректер операторының серверіне қол жетімділік жоқтығы және БКМ автономды режимге көшкені туралы хабарлайды;</p>		
27.3	<p>3) чекке жеке бірегей нөмір - автономды фискалдық белгі береді. Чектің жеке бірегей нөмірі БКМ пайдалану мерзімі ішінде бірегей болуы тиіс.</p>		

27.4	4) чекте автономды фискалды белгіні басып шығарады;		
27.5	5) басып шығарылатын чектерде құрылғының автономды режимде жұмыс істейтіні белгісі болуы тиіс: "Автономды" термині көрсетілген;		
27.6	6) БКМ автономды режимде 72 сағаттан артық жұмыс істеген кезде, кассир-операторды хабардар ете отырып (ең "ескі" автономды чек 72 сағаттан аспауы тиіс) блоктайды.		
27.7	7) БКМ автономды жұмыс режимінде Z-есептің мөрімен "Ауысымды жабу" рәсімін жүргізуді қамтамасыз етеді. БКМ ауысымды автономды кезекке жабуға сұраныс қосып, Z-есепті алу күні мен уақыты бар белгіні қоса отырып, байланысты қалпына келтіру кезінде оны серверге беруі тиіс. Фискалдык деректер операторының серверімен байланыс болмаған жағдайда, Z-есеп БКМ фискалдык деректер жинауышында сақталған жүргізілген ақша операциялары және берілген чектер туралы деректер негізінде БКМ-де жинақталуы тиіс.		
28.	Фискалдык деректер операторының серверімен байланысты қалпына келтіру кезінде БКМ келесі әрекеттерді орындауы тиіс:		
	1) фискалдык деректер операторының серверіне автономды режимде		

28.1	жұмыс істеу ұзақтығы туралы ақпараты бар хабарламаны қалыптастыру және жіберу;		
28.2	2) фискалдық деректер операторының серверіне БКМ барлық бақылау чектерін және БКМ автономды режимде жұмыс істеу кезінде жинақталған ауысым жабулары (Z-есептер) туралы белгілерді жіберу, олардың әрқайсысына БКМ деректерді фискалдық деректер операторының серверіне беру хаттамасына сәйкес фискалдық деректер операторының серверінен жауап алу*;		
28.3	3) әрбір хабарламада тиісті өрісте дербес жұмыс кезінде БКМ берілген бақылау чегінің автономды фискалдық белгісі ("Бақылау чегінің автономды фискалдық белгісі" өрісі) немесе деректерді БКМ-дан фискалдық деректер операторының серверіне беру хаттамасына сәйкес автономды режимде жұмыс істеу белгісі (автономды режимде жұмыс белгі өрісі) болуы тиіс.		
БКМ қалыптастыратын чектерге және өзге де құжаттарға қойылатын талаптар			
29.	БКМ келесі құжаттардың басып шығарылуын қамтамасыз етуі тиіс:		
29.1	1) БКМ чегі;		
29.2	2) кассирлер бойынша есеп;		
29.3	3) секциялар бойынша есеп;		
	4) өшірусіз есеп (X-есеп). Фискалдық деректер операторының серверімен байланыс		

29.4	<p>болған жағдайда х-есеп серверден басып шығаруға беріледі, фискалдық деректер операторының серверімен байланыс болмаған жағдайда, есеп БКМ фискалдық деректер жинауышында сақталған есептеуіштердің деректері негізінде БКМ-ге генерацияланады ;</p>		
29.5	<p>5) ауысымдық (тәуліктік) есеп (Z-есеп). Ауысымдық (тәуліктік) есеп БКМ сұрау салуы бойынша фискалдық деректер операторының серверінде қалыптастырылады және БКМ жеке құжатпен мөр үшін беріледі. Фискалдық деректер операторының серверімен байланыс болмаған жағдайда, Z - есеп БКМ фискалдық деректер жинауышында сақталған жүргізілген ақша операциялары және берілген чектер туралы деректер негізінде БКМ-де генерацияланады . Z-есептің құрылымы 3.8 т. "Есептерді алу - Z-есеп , X-есеп" фискалдық деректер операторының серверіне БКМ-нан деректерді беру хаттамасына сәйкес келтірілген*.</p>		
30.	<p>БКМ Салық кодексінің 166-бабы 6-тармағына сәйкес бақылау чегінде деректемелерді басып шығаруды, оның ішінде қазақ тілі әліпбиінің ерекше әріптерін пайдалана отырып, қазақ тілінде қамтамасыз етуі тиіс.</p>		

30.1	уәкілетті органның интернет-ресурсында чектің түпнұсқалығын автоматтандырылған тексеру үшін чекте QR-кодты қалыптастыру мүмкіндігін қамтамасыз етеді.		
30.2	QR-кодта болуы тиіс: Осы чекке URL, ол келесіні қосады: 1) фискалды деректер операторы сайтынан немесе автономды режимде БКМ-мен қалыптастырылған фискалды белгі; 2) мемлекеттік кірістер органдарындағы БКМ тіркеу нөмірі; 3) БКМ чекті қалыптастыру күні мен уақыты; 4) БКМ чегінің жалпы сомасы.		
30.3	QR-кодты қалыптастыру жол пішіні келесі маскаға сәйкес болуы қажет: Протокол://URL?i= Фискальный признак&f= РНМ&s=сумма тенге.тиын&t= датаТвремя.		
30.4	Қалыптасатын QR-кодтың мөлшері мен сапасы ҚР СТ ISO IEC 18004-2017 стандартының 9 және 10-бөлімдеріне сәйкес белгіленеді және БКМ техникалық мүмкіндіктеріне байланысты болады.		
Жұмыс режиміне және серверге фискалды деректерді беру тәртібіне қойылатын талаптар			
31.	БКМ фискалды деректер серверіне қосу тәртібі БКМ нақты моделіне пайдалану құжаттамасында көрсетілуі тиіс.		
	БКМ жұмыс режимі (деректерді фискалды		

32.	деректер операторының серверіне беру режимі, сондай-ақ сервермен байланыс болмаған жағдайда автономды) БКМ жұмысын пайдалану құжаттамасына толық сәйкес қамтамасыз етуі тиіс.		
33.	БКМ ресімделген барлық құжаттардың (деректерді фискалдық деректер операторының серверіне беру режимінде, сондай-ақ сервермен байланыс болмаған жағдайда автономды түрде) фискалдық режимнің ерекше белгісі болуы тиіс ("фискалдық чек" сөз тіркесі) фискалдық деректер операторының серверінен бақылау чегінің нөмірін алғаннан кейін немесе фискалдық деректер операторының серверімен байланыс болмаған жағдайда БКМ автономды фискалдық белгіні қалыптастырғаннан кейін ғана басып шығаруға шығарылатын.		
34.	БКМ келесі деректерді енгізуді қамтамасыз етуі тиіс:		
34.1	1) фискалдық деректер операторының серверімен жұмыс істеуге арналған мекенжайлар мен порттар;		
34.2	2) мемлекеттік кірістер органдарында БКМ тіркеу нөмірі (12 белгіден кем емес);		
34.3	3) БКМ сәйкестендіру нөмірі;		
	4) бастапқы инициализациялық токен (деректерді алмасуға		

34.4	рұқсатсыз араласудан қорғау үшін фискалдық деректер операторының серверімен жасалған сандық код);		
34.5	5) қабылдау-беру арнасын таңдау басымдығын басқару, пайдаланылатын байланыс арналарының параметрлерін баптау..		
35.	Фискалдық деректер операторының серверіне БКМ қосу (токенді енгізуден басқа) және күні мен уақытын түзету операциялары БКМ ауысымды жабу операциясы аяқталғаннан кейін ғана жүргізілуі мүмкін. Осы сәтке дейін осы операцияларды жүргізу бұғатталуы тиіс.		
36.	БКМ күні мен уақытын бағдарламалау операцияларын жүргізу кезінде соңғы қалыптастырылған фискалдық құжаттың күні мен уақытына қарағанда аз мәндерді енгізуге бақылау және тыйым салу қажет.		
БКМ үшін бағдарламалық қамтамасыз етуге қойылатын талаптар			
37.	Техникалық талаптарға сәйкес функцияларды толық іске асырумен қатар:		
37.1	1) БКМ бағдарламалық бөлігін өндіруші санкцияланбаған өзгерту;		
37.2	2) фискалдық деректер жинақтаушысына сақталған бақылау чектерінің деректеріне түзетулер енгізу;		
	3) фискалдық деректер операторының серверінен бақылау чегінің нөмірін алмай немесе БКМ автономды кодын		

37.3	калыптастырмай, фискалдық деректер операторының серверімен байланыс болмаған жағдайда, фискалдық режимнің ерекшелік белгісін құжаттарға шығару;		
37.4	4) фискалдық деректер операторының серверінен алынған фискалдық белгінің, сондай-ақ автономды жұмыс режимінде БКМ чегіне берілген автономды фискалдық белгінің өзгеруі.		
2-бөлім. Деректерді беру функциясы бар бақылау-кассалық машиналарға қойылатын талаптар			
38	Бағдарламалық паролі (кемінде төрт разряд) немесе нөмірлік кілттері болуы тиіс. Бағдарламалық парольдермен кем дегенде БКМ жұмысының келесі режимдері қорғалуы тиіс:		
38.1	1) сатуды тіркеу режимі;		
38.2	2) теңшеу режимі		
38.3	3) "Ауысымды жабу" режимі.		
39	Фискалдық деректер операторының серверімен байланыстың болуын тексеру фискалдық деректер операторы серверінің қолжетімділігін тексеру хабарламасын жіберу арқылы қамтамасыз етіледі.		
40	Чек лентасы болмаған немесе үзілген, кассир операцияны дұрыс орындамаған, фискалдық деректер операторының серверімен қосылмаған жағдайда және БКМ электронды чегін жіберу немесе кассирдің БКМ чегін сатып алушыға беру мүмкін еместігіне		

	<p>әжелген БКМ жұмысында басқа да проблемалар туындаған жағдайда операцияларды жүргізуді бұғаттауды қамтамасыз ету.</p>		
41	<p>Тауарды таңбалау идентификаторын оқу үшін штрих код сканерін қосу мүмкіндігі болуы тиіс</p>		
42	<p>Transmission Control Protocol/Internet Protocol (TCP/IP) қосылу хаттамасын пайдалана отырып және фискалдық деректер операторының серверіне БКМ деректерді беру хаттамасына сәйкес үрп арнасы бойынша фискалдық деректер операторының телекоммуникациялық желісі бойынша фискалдық деректер операторының серверіне қосылу*</p>		
43	<p>Сатып алуды (сатуды) тіркеу кезінде фискалдық деректер операторының серверінде чекті ресімдеуді қамтамасыз ету.</p>		
44	<p>Жұмыстың негізгі режимдерін бағдарламалауды (конфигурациялауды) қамтамасыз ету:</p> <p>1) тіркеу режимі (сату, қайтаруларды тіркеу, салықтарды есептеу); есептерді X және Z режимі;</p> <p>2) бағдарламалау режимі (қарау/БКМ параметрлерін өзгерту, сыртқы құрылғылары бар БКМ баптау);</p> <p>3) қосымша режимдер (БКМ ішкі сағаттарында уақытты орнату, БКМ тестілеу режимі және).</p>		

45	<p>БКМ ауысымды жабу рәсімін және фискалдық деректер операторының серверінен алынған ауысымдық (тәуліктік) есептің (Z есептің) мөрін жүргізуді қамтамасыз етеді.</p>		
46	<p>БКМ ауысым ұзақтығын бақылауы тиіс. Ауысым ұзақтығын есептеудің басталу сәті ауысым үшін бірінші төлем құжатын ресімдеудің аяқталуы болып саналады. Ауысым ұзақтығы 24 сағаттан асқан жағдайда БКМ ауысымды жабу операциясын жүргізгенге дейін төлем құжаттарын ресімдеу мүмкіндігін оқшаулауы тиіс.</p>		
47	<p>БКМ чекті қайтару рәсімін жүргізуді және фискалдық деректер операторының серверіне тиісті хабарламаны қалыптастыруды қамтамасыз етеді.</p>		
48	<p>БКМ фискалдық деректер операторының серверінен Мемлекеттік кіріс органдары ұсынған касса бойынша операцияларды тоқтата тұру туралы талаппен хабарлама алған кезде жұмысты бұғаттауды қамтамасыз етеді.</p>		
49	<p>БКМ фискалдық деректер операторының серверінен алынған хабарламаларды мемлекеттік кіріс органдары қалыптастырған хабарламалармен шығаруды қамтамасыз етеді. Хабарламалар БКМ экранына шығарылады немесе фискалдық деректер операторының серверінен алынған кезде</p>		

	чек таспасында басылады .		
50	БКМ аппараттық бөлігі деректерді берудің кемінде екі тәуелсіз каналын ұстауы тиіс.		
51	Фискалдық деректер операторының серверіне БКМ-мен деректерді беру хаттамасына сәйкес фискалдық деректер операторының серверінде жасалатын чектік операциялар туралы деректерді қалыптастыру*.		
52	Фискалдық деректер операторының серверінде ауысымдарды жабу операциясын жүргізу және фискалдық деректер операторының серверіне БКМ деректерді беру хаттамасына сәйкес Z-есептерді қалыптастыру*.		
53	Фискалдық деректер операторының серверінен фискалдық белгіні алу.		
54	Фискалдық деректер операторының серверінен алынған фискалдық белгісі бар БКМ чегін басып шығару және сатып алушыға БКМ электрондық чегін жіберу мүмкіндігі болуы тиіс. Чектің мазмұнына қойылатын талаптар Салық кодексінің 166-бабының 6-тармағында белгіленген. Салық кодексінің 166-бабының 7-тармағына сәйкес сатып алушының (клиенттің), тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді алушының талабы бойынша БКМ чегінде сатып алушының (клиенттің) сәйкестендіру нөмірін басып шығару.		

	БKM чегі техникалық құжаттамада көзделген деректерді, оның ішінде төлем карточкасының және (немесе) мобильді төлемнің деректемелерінің мәліметтерін қосымша қамтуы мүмкін.		
55	Фискалдық деректер операторының серверіне деректерді қабылдау-беру уақыты (оператор чекті рәсімдеу туралы ақпаратты енгізу рәсімдерін аяқтағаннан кейін чекті қалыптастыру уақыты) 7 секундтан аспауы тиіс.		
56	Фискалдық деректер операторының серверімен байланыс уақытша жоғалғанда кассалық операцияларды орындауды бұғаттау.		
57	БKM кассадан қолма-қол ақшаны енгізу және алу бойынша ақпаратты фискалдық деректер операторының серверіне беруді қамтамасыз етеді		
БKM қалыптастыратын чектерге және өзге де құжаттарға қойылатын талаптар			
58	БKM келесі құжаттарды басып шығаруды қамтамасыз етеді:		
58.1	1) БKM чегі;		
58.2	2) кассирлер бойынша есеп;		
58.3	3) секциялар бойынша есеп;		
58.4	4) өшірусіз есеп (X-есеп). X - есеп фискалдық деректер операторының серверінен басып шығаруға беріледі;		
58.5	5) ауысымдық (тәуліктік) есеп (Z-есеп). Ауысымдық (тәуліктік) есеп БKM сұрау салуы бойынша фискалдық деректер операторының		

	серверінде қалыптастырылады және БКМ жеке құжатпен мөр үшін беріледі.		
59	БКМ Салық кодексінің 166-бабы 6-тармағына сәйкес бақылау чегінде деректемелерді басып шығаруды, оның ішінде қазақ тілі әліпбиінің ерекше әріптерін пайдалана отырып, қазақ тілінде қамтамасыз етуі тиіс.		
60	уәкілетті органның интернет-ресурсында чектің түпнұсқалығын автоматтандырылған тексеру үшін чекте QR-кодты қалыптастыру мүмкіндігін қамтамасыз етеді.		
60.1	QR-кодта болуы тиіс: Осы чекке URL, ол келесіні қосады: 1) фискалды деректер операторы сайтынан немесе автономды режимде БКМ-мен қалыптастырылған фискалды белгі; 2) мемлекеттік кірістер органдарындағы БКМ тіркеу нөмірі; 3) БКМ чекті қалыптастыру күні мен уақыты; 4) БКМ чегінің жалпы сомасы.		
60.2	QR-кодты қалыптастыру жол пішіні келесі маскаға сәйкес болуы қажет: Протокол://URL?i= Фискальный признак&f= PHM&s=сумма тенге.тиын&t= датаТвремя.		
	Қалыптасатын QR-кодтың мөлшері мен сапасы ҚР СТ ISO IEC 18004-2017 стандартының 9 және 10-		

60.3	бөлімдеріне сәйкес белгіленеді және БКМ техникалық мүмкіндіктеріне байланысты болады.		
Фискалдық деректер операторының серверіне фискалдық деректерді беру тәртібі мен жұмыс режиміне қойылатын талаптар			
61	БКМ фискалдық деректер операторының серверіне қосу тәртібі БКМ нақты моделіне пайдалану құжаттамасында көрсетілуі тиіс.		
62	БКМ жұмыс режимі пайдалану құжаттамасына толық сәйкес БКМ жұмысын қамтамасыз етуі тиіс.		
63	БКМ ресімделген барлық құжаттардың фискалдық режимнің ерекше белгісі ("Фискалдық чек" сөз тіркесі) болуы тиіс, фискалдық деректер операторының серверінен БКМ чегінің нөмірін алғаннан кейін ғана басып шығаруға шығарылады.		
64	БКМ мынадай деректерді енгізуді қамтамасыз етеді :		
64.1	1) фискалдық деректер операторының серверімен жұмыс істеуге арналған мекенжайлар мен порттар;		
64.2	2) мемлекеттік кірістер органдарында БКМ тіркеу нөмірі (12 белгіден кем емес);		
64.3	3) фискалдық деректер операторының серверінде алынған БКМ сәйкестендіру нөмірі		
64.4	4) астапқы инициализациялық токен (деректерді алмасуға рұқсатсыз араласудан		

	корғау үшін фискалдык деректер серверімен жасалған сандык код);		
64.5	5) қабылдау-беру арнасын таңдау басымдығын басқару, пайдаланылатын байланыс арналарының параметрлерін баптау.		
65	БКМ жүйедегі уақытты бақылап, фискалдык деректер операторының серверіне тіркелген соңғы операцияға карағанда аз уақытпен операциялық қызметке тыйым салуы тиіс.		
65-1	Фискалдык деректер операторының серверінде БКМ ресімделген барлық құжаттар БКМ-ден фискалдык деректер операторының серверіне деректерді беру хаттамасына сәйкес БКМ-ден алынған мәліметтерге толық сәйкес келуі тиіс*.		
БКМ үшін бағдарламалык қамтамасыз етуге қойылатын талаптар			
66	Техникалық талаптарға сәйкес функцияларды толық іске асырумен қатар:		
66.1	1) БКМ бағдарламалык бөлігін өндіруші санкцияланбаған өзгерту		
66.2	2) фискалдык деректер операторының серверінен БКМ чегінің нөмірін алмай фискалдык режимнің ерекше белгісін құжаттарға шығару;		
66.3	3) фискалдык деректер операторының серверінен алынған фискалдык белгінің өзгеруі;		
	4) серверден алынған кезде БКМ кассалык операцияларды орындау		

66.4	сәйкессіздікті жойғанға дейін салық төлеуші және (немесе) БКМ туралы мәліметтердің сәйкессіздігі туралы фискалдық деректер операторының жауап беруі.		
3-бөлім. Аппараттық-бағдарламалық кешен болып табылатын БКМ-ға қойылатын техникалық талаптар			
69.	Бағдарламалық паролі (кемінде төрт разряд) немесе нөмірлік кілттері болуы тиіс. Бағдарламалық парольдермен кем дегенде БКМ жұмысының келесі режимдері қорғалуы тиіс:		
69.1	1) сатуды тіркеу режимі;		
69.2	2) теңшеу режимі		
69.3	3) "Ауысымды жабу" режимі.		
70	Сақталған фискалдық деректердің бүтіндігін автоматты бақылау және ақпаратты тексеру, фискалдық деректер операторымен байланыстың болуы функционалының болуы. Функционал өзіне қамтуы тиіс:		
70.1	1. Сақталған фискалдық деректердің тұтастығын бақылау: 1) Соңғы ауысымда берілген барлық чектер туралы ақпаратты тексеру және соңғы Z-есептің бақылау сомасымен салыстыру; 2) фискалдық деректер жинақтаушысындағы барлық жазбалардың жалпы бақылау сомасын барлық Z-есептердің бақылау жазбаларының сомасымен салыстыру.		
	Фискалдық деректер операторының серверімен байланыстың		

70.2	болуын тексеру фискалдық деректер операторы серверінің қолжетімділігін тексеру хабарламасын жіберу арқылы қамтамасыз етіледі.		
70.3	Клиенттік бөлікте Аппараттық-бағдарламалық кешеннің (бұдан әрі – АБК) серверімен автоматты байланыс тестілеу функционалы болуы тиіс.		
71.	БКМ 70.1 және 70.3- тармақтарда көрсетілген тестілеуден теріс өту кезінде жұмысты оқшаулауы тиіс.		
72.	Transmission Control Protocol/Internet Protocol (TCP/IP) қосылу хаттамасын пайдалана отырып және фискалдық деректер операторының серверіне БКМ деректерді беру хаттамасына сәйкес vrn арнасы бойынша фискалдық деректер операторының телекоммуникациялық желісі бойынша фискалдық деректер операторының серверіне қосылу*		
73.	БКМ чегін ресімдеуді және чектің деректерін сатып алуды (сатуды) тіркеу кезінде бірыңғай жұмыс циклінде фискалдық деректер операторының серверіне беруді қамтамасыз ету.		
73.1	Чекті қағаз түрінде беру және сатып алушыға чекті электрондық түрде жіберу мүмкіндігін қамтамасыз ету		
	Кассир БКМ осы моделіне пайдалану жөніндегі басшылықта		

74.	сипатталған алгоритмдерді бұзған жағдайда, сондай-ақ қағаз тасығышта чекті басып шығару немесе чекті электронды түрде жіберу мүмкін болмаған жағдайда операция жүргізуді оқшаулауды қамтамасыз ету		
74.1	Чекті басып шығаруға қайта жіберу немесе электрондық чекті жіберу мүмкіндігін қамтамасыз ету.		
75.	БКМ автономды режимде БКМ жұмысы кезеңінде жинақталған БКМ чектері туралы ақпараттың ФДО серверіне беру сәтіне дейін сақталуын қамтамасыз ету. БКМ автономды жұмыс режимі байланыс арналарына қолжетімділік болмаған кезде және фискалдық деректер операторының серверіне ақшалай есеп айырысулар туралы ақпаратты жіберу сәтіне дейін әрекет етеді.		
76.	БКМ әрбір жазбаның бақылау сомасын және барлық жазбалардың жалпы бақылау сомасын қалыптастыру жолымен БКМ фискалдық деректер жинауышында ақпараттың сақталуын тексеру режимі қарастырылуы тиіс және ауысымында 2 реттен кем емес (ауысым басында және соңында) мерзімдік бақылау тексеруін жүргізу керек.		
	Жұмыстың негізгі режимдерін конфигурациялауды қамтамасыз ету:		

77.	<p>1) тіркеу режимі (сату, қайтаруларды тіркеу, салықтарды есептеу);</p> <p>2) X және Z есептер режимі, конфигурациялау режимі (БКМ баптауларын қарау/ өзгерту, сыртқы құрылғылары бар БКМ баптау);</p> <p>3) қосымша режимдер (сынақ чегін басып шығару).</p>		
77.1	<p>Пайдаланушының құрылғысында қолданылатын БКМ АӨК клиенттік бөлігінің бағдарламалық құраушысы БКМ пайдаланушының сағаттық белдеуін ескере отырып, БКМ АӨК серверінің уақытын БКМ ішкі уақыты ретінде пайдалануы тиіс.</p>		
77.2	<p>Клиенттік бөлікте тауарды таңбалау идентификаторын оқу үшін штрих код сканерінен деректер алу немесе қосу мүмкіндігі болуы тиіс.</p>		
78.	<p>Пайдаланушының интерфейсіндегі белгілер, сондай-ақ баспаға және индикацияға шығарылатын ақпарат мемлекеттік және орыс тілдерінде болуы тиіс.</p>		
79.	<p>БКМ ауысымды жабу және қалыптастыру рәсімін өткізуді қамтамасыз етеді есеп (Z есеп).</p>		
80.	<p>Ауысымдық (тәуліктік) есепті (Z есепті) қалыптастыру кезінде БКМ осы Z есептің бақылау сомасы және барлық жазбалардың жалпы бақылау сомасы қалыптастырылуы және</p>		

	<p>осы талаптардың 70.1-тармағына сәйкес фискалдық деректер жинаушында сақталған деректердің тұтастығын бақылау рәсімі іске қосылуы тиіс.</p>		
81.	<p>БКМ ауысым ұзақтығын бақылауы тиіс.</p> <p>Ауысым ұзақтығын есептеудің басталу сәті ауысым үшін бірінші кассалық операцияны ресімдеудің аяқталуы болып саналады.</p> <p>Ауысым ұзақтығы 24 сағаттан асқан жағдайда БКМ ауысымды жабу операциясын жүргізгенге дейін кассалық операцияларды ресімдеу мүмкіндігін окшаулауы тиіс.</p>		
82.	<p>БКМ чекті қайтару рәсімін жүргізуді және фискалдық деректер операторының серверіне тиісті хабарламаны қалыптастыруды қамтамасыз етеді.</p>		
83.	<p>БКМ фискалдық деректер операторының серверінен Мемлекеттік кіріс органдары ұсынған касса бойынша операцияларды тоқтата тұру туралы талаппен хабарлама алған кезде жұмысты бұғаттауды қамтамасыз етеді.</p>		
84.	<p>БКМ фискалдық деректер операторының серверінен алынған хабарламаларды мемлекеттік кіріс органдары қалыптастырған хабарламалармен шығаруды қамтамасыз етеді. Хабарламалар БКМ экранына шығарылады немесе фискалдық деректер операторының серверінен алынған кезде</p>		

	чек таспасында басылады		
Фискалдық деректер операторының серверімен аппараттық-бағдарламалық кешеннің жұмысына қойылатын талаптар			
85.	БКМ серверлік бөлігі деректерді берудің кемінде екі тәуелсіз арналарын ұстап тұруы тиіс.		
86.	Фискалдық деректер операторының серверіне деректерді беру хаттамасына сәйкес серверде БКМ авторизациялауды жүргізу*		
87.	Жасалатын операциялар туралы деректерді фискалдық деректер операторының серверіне беру, фискалдық деректер операторының серверіне деректерді беру хаттамасына сәйкес.*		
88.	Фискалдық деректер операторының серверімен байланыс болған жағдайда фискалдық деректер операторының серверінен фискалдық белгі алу.		
89.	Фискалдық деректер операторының серверімен байланыс болмаған жағдайда фискалдық деректер операторының серверінен алынған фискалдық белгісі бар БКМ чегін басып шығару немесе БКМ электронды чегін қалыптастыру.		
90.	Фискалдық деректер операторының серверіне деректерді қабылдау-беру уақыты (оператор чекті рәсімдеу туралы ақпаратты енгізу рәсімдерін аяқтағаннан кейін чекті қалыптастыру уақыты) 7 секундтан аспауы тиіс.		

91.	Фискалдық деректер операторының серверімен қосылудың уақытша жоғалуы жағдайында БКМ чектерін қалыптастыруды және чектерді басып шығаруды қамтамасыз ету (БКМ автономды жұмыс режиміне көшуі).		
	Фискалдық деректер операторының серверімен қосылыстың уақытша жоғалуы жағдайында жұмысқа қойылатын талаптар		
92.	БКМ серверлік бөлігінде фискалдық белгіні автономды режимде қалыптастыруды, фискалдық деректерді жазуды, жүйелендіруді, жинақтауды, сақтауды қамтамасыз ететін фискалдық деректердің жинақтаушы болуы тиіс, фискалдық деректер операторының серверіне кейіннен беру үшін БКМ пайдаланудың барлық мерзімі ішінде қоректендіру көздерінен энергия тұтынусыз өзгеріссіз, бірақ 5 жылдан кем емес.		
93.	Фискалдық деректер жинағышына БКМ барлық пайдалану мерзімі ішінде сақтау үшін, барлық бақылау чектері мен БКМ қалыптасқан Z-есептерді (фискалдық деректер операторының серверімен байланыс режимінде, сондай-ақ автономды режимде) энергияға тәуелді жады кіреді.		
	Фискалдық деректер операторының серверімен байланыс		

94.	уақытша болмаған кезде немесе деректерді беру арнасында рұқсат етілген шамадан артық кідіріс болған кезде (фискалдық деректер операторының серверінен жауап алуға 5 секундтан артық емес), сондай-ақ БКМ фискалдық деректер операторының серверімен байланыс үшін жеткілікті электр қорегі болмаған кезде фискалдық деректер операторының серверімен байланыс жасауға міндетті:		
94.1	1) БКМ автономды жұмыс режиміне өту		
94.2	2) оператор-кассирге фискалдық деректер операторының серверіне қол жетімділік жоқтығы және БКМ автономды режимге көшкені туралы хабарлау;		
94.3	3) чекке жеке бірегей нөмір - дербес фискалдық белгі беру. Чектің жеке бірегей нөмірі БКМ пайдалану мерзімі ішінде бірегей болуы тиіс.		
94.4	4) чекте автономды фискалды белгіні басып шығару (немесе электрондық чекте көрсету);		
94.5	5) басып шығарылатын және электрондық чектерде құрылғының автономды режимде жұмыс істейтіні белгісі болуы тиіс: "Автономды" термині көрсетілген;		
94.6	6) БКМ автономды режимде 72 сағаттан артық жұмыс істеген кезде, кассир-операторды хабардар ете отырып (ең		

	"ескі" автономды чек 72 сағаттан аспауы тиіс) бұғаттауға.		
94.7	<p>7) БКМ автономды жұмыс режимінде Z-есептің мөрімен " ауысымды жабу" рәсімін жүргізуді қамтамасыз етеді.</p> <p>БКМ ауысымды автономды кезекке жабуға сұраныс қосып, Z-есепті алу күні мен уақыты бар белгіні қоса отырып, байланысты қалпына келтіру кезінде оны серверге беруі тиіс. Фискалдық деректер операторының серверімен байланыс болмаған жағдайда, Z-есеп БКМ фискалдық деректер жинауышында сақталған жүргізілген ақша операциялары және берілген чектер туралы деректер негізінде БКМ-де жинақталуы тиіс.</p>		
95	Фискалдық деректер операторының серверімен байланысты қалпына келтіру кезінде БКМ келесі әрекеттерді орындауы тиіс:		
95.1	1) фискалдық деректер операторының серверіне автономды режимде жұмыс істеу ұзақтығы туралы ақпараты бар хабарламаны қалыптастыру және жіберу;		
95.2	2) фискалдық деректер операторының серверіне БКМ барлық бақылау чектерін және БКМ автономды режимде жұмыс істеу кезінде жинақталған алынған Z-есептер туралы белгілерді жіберу, олардың әрқайсысына фискалдық деректер		

	операторының серверінен деректерді фискалдық деректер операторының серверіне беру хаттамасына сәйкес бақылау чегінің жарамды фискалдық белгісі бар жауап алу*;		
95.3	3) әрбір хабарламада тиісті өрісте дербес жұмыс кезінде БКМ берілген бақылау чегінің автономды фискалдық белгісі ("бақылау чегінің автономды фискалдық белгісі" өрісі) немесе деректерді БКМ-дан фискалдық деректер операторының серверіне беру хаттамасына сәйкес автономды режимде жұмыс істеу белгісі (автономды режимде жұмыс белгі өрісі) болуы тиіс.		
БКМ қалыптастыратын чектерге және өзге де құжаттарға қойылатын талаптар			
96	БКМ келесі құжаттарды басып шығаруды қамтамасыз етеді:		
96.1	1) БКМ чегі;		
96.2	2) кассирлер бойынша есеп;		
96.3	3) секциялар бойынша есеп;		
96.4	4) өшірусіз есеп (X-есеп). Фискалдық деректер операторының серверімен байланыс болған жағдайда х - есеп фискалдық деректер операторының серверінен басып шығаруға беріледі, фискалдық деректер операторының серверімен байланыс болмаған жағдайда, есеп БКМ фискалдық деректер жинауышында сақталған есептеуіштердің деректері негізінде БКМ-де генерацияланады ;		

96.5	<p>5) ауысымдық (тәуліктік) есеп (Z-есеп).</p> <p>Ауысымдық (тәуліктік) есеп БКМ сұрау салуы бойынша фискалдық деректер операторының серверінде қалыптастырылады және БКМ жеке құжатпен мөр үшін беріледі. Фискалдық деректер операторының серверімен байланыс болмаған жағдайда, Z-есеп БКМ фискалдық деректер жинауышында сақталған есептеуіштердің деректері негізінде БКМ-де генерацияланады.</p>		
97	<p>БКМ Салық кодексінің 166-бабы 6-тармағына сәйкес бақылау чегінде деректемелерді басып шығаруды, оның ішінде қазақ тілі әліпбиінің ерекше әріптерін пайдалана отырып, қазақ тілінде қамтамасыз етуі тиіс.</p> <p>БКМ Салық кодексінің 166-бабының 7-тармағына сәйкес сатып алушының (клиенттің), тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді алушының талап етуі бойынша БКМ чегінде сатып алушының (клиенттің) сәйкестендіру нөмірін мөрмен қамтамасыз етуге тиіс.</p> <p>БКМ чегі техникалық құжаттамада көзделген деректерді, оның ішінде төлем карточкасының және (немесе) мобильді төлемнің деректемелерінің мәліметтерін қосымша қамтуы мүмкін.</p>		

98	уәкілетті органның интернет-ресурсында чектің түпнұсқалығын автоматтандырылған тексеру үшін чекте QR-кодты қалыптастыру мүмкіндігін қамтамасыз етеді.		
98.1	QR-кодта болуы тиіс: Осы чекке URL, ол келесіні қосады: 1) фискалды деректер операторы сайтынан немесе автономды режимде БКМ-мен қалыптастырылған фискалды белгі; 2) мемлекеттік кірістер органдарындағы БКМ тіркеу нөмірі; 3) БКМ чекті қалыптастыру күні мен уақыты; 4) БКМ чегінің жалпы сомасы.		
98.2	QR-кодты қалыптастыру жол пішіні келесі маскаға сәйкес болуы қажет: Протокол://URL?i= Фискальный признак&f= PHM&s=сумма тенге.тиын&t= датаТвремя.		
98.3	Қалыптасатын QR-кодтың мөлшері мен сапасы ҚР СТ ISO IEC 18004-2017 стандартының 9 және 10-бөлімдеріне сәйкес белгіленеді және БКМ техникалық мүмкіндіктеріне байланысты болады.		
Фискалдық деректер операторының серверіне фискалдық деректерді беру тәртібі мен жұмыс режиміне қойылатын талаптар			
99	БКМ фискалдық деректер операторының серверіне қосу тәртібі БКМ нақты моделіне пайдалану құжаттамасында көрсетілуі тиіс.		

100	<p>БКМ жұмыс режимі (деректерді фискалдық деректер операторының серверіне беру режимі, сондай-ақ сервермен байланыс болмаған жағдайда автономды) БКМ жұмысын пайдалану құжаттамасына толық сәйкес қамтамасыз етуі тиіс.</p>		
101	<p>БКМ ресімделген барлық құжаттардың (деректерді фискалдық деректер операторының серверіне беру режимінде, сондай-ақ сервермен байланыс болмаған жағдайда автономды түрде) фискалдық режимнің ерекше белгісі болуы тиіс ("фискалдық чек" сөз тіркесі) фискалдық деректер операторының серверінен бақылау чегінің нөмірін алғаннан кейін немесе фискалдық деректер операторының серверімен байланыс болмаған жағдайда БКМ автономды фискалдық белгіні қалыптастырғаннан кейін ғана басып шығаруға шығарылатын.</p>		
102	<p>БКМ келесі деректерді енгізуді қамтамасыз етуі тиіс:</p>		
102.1	<p>1) фискалдық деректер операторының серверімен жұмыс істеуге арналған мекенжайлар мен порттар;</p>		
102.2	<p>2) мемлекеттік кірістер органдарындағы БКМ тіркеу нөмірі (12 белгіден кем емес);</p>		
102.3	<p>3) фискалдық деректер операторының серверінде</p>		

	БКМ сәйкестендіру нөмірі;		
102.4	4) бастапқы инициализациялық токен (деректерді алмасуға рұқсатсыз араласудан қорғау үшін фискалдық деректер операторының серверімен жасалған сандық код);		
102.5	5) қабылдау-беру арнасын таңдау басымдығын басқару, пайдаланылатын байланыс арналарының параметрлерін баптау.		
103	Фискалдық деректер операторының серверіне БКМ қосу (токенді енгізуден басқа) және күні мен уақытын түзету операциялары БКМ ауысымды жабу операциясы аяқталғаннан кейін ғана жүргізілуі мүмкін. Осы сәтке дейін осы операцияларды жүргізу бұғатталуы тиіс.		
104	БКМ күні мен уақытын бағдарламалау операцияларын жүргізу кезінде соңғы сыналған фискалдық құжаттың күні мен уақытына қарағанда аз мәндерді енгізуге бақылау және тыйым салу қажет.		
	БКМ үшін бағдарламалық қамтамасыз етуге қойылатын талаптар		
105	Техникалық талаптарға сәйкес функцияларды толық іске асырумен қатар:		
105.1	1) БКМ бағдарламалық бөлігін өндіруші санкцияланбаған өзгерту;		
	2) фискалдық деректер жинауышында автономды режимде		

105.2	сақталған бақылау чектерінің деректеріне түзетулер енгізу;		
105.3	3) фискалдық деректер операторының серверінен бақылау чегінің нөмірін алмай немесе БКМ автономды кодын қалыптастырмай, фискалдық деректер операторының серверімен байланыс болмаған жағдайда, фискалдық режимнің ерекшелік белгісін құжаттарға шығару;		
105.4	4) фискалдық деректер операторының серверінен алынған фискалдық белгінің өзгеруі;		
105.5	5) автономды режимде жұмыс істеу кезінде БКМ қалыптастырған автономды кодтың өзгеруі.		
106	Мынадай функционалы бар "Салық инспекторының жұмыс орны" бағдарламалық модулі болуы:		
106.1	Интернет желісі бойынша логин және пароль бойынша БКМ серверлік бөлігіне қашықтан қосылу (қол жетімділігі шектеулі)		
106.2	Көрсетілген БКМ бойынша көрсетілген кезеңде жүргізілген операциялар бойынша есептерді қалыптастыру		
	БКМ АБК техникалық жаратандыруға қойылатын талаптар		
107	АБК ҚР СТ МЕМСТ Р ИСО/МЭК 15408-3-2006 "Қауіпсіздікті қамтамасыз ету әдістері мен құралдары. Ақпараттық технологиялар қауіпсіздігін бағалау		

критерийлері" бойынша қауіпсіздіктің үшінші деңгейінен төмен емес талаптарға сәйкес болуы тиіс.	
---	--

Ескерту: * - БКМ-нан деректерді фискалдық деректер операторының серверіне беру хаттамасы уәкілетті органның интернет-ресурсында орналастырылады.

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
2018 жылғы 16 ақпандағы
№ 208 бұйрығына
7-қосымша

Деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналарынан тауарларды өткізу, жұмыстарды орындау, қызметтерді көрсету кезінде жүзеге асырылатын ақшалай есеп айырысулар туралы мәліметтерді қабылдау, сақтау, сондай-ақ оларды мемлекеттік кірістер органдарына фискалдық деректер операторымен беру қағидалары 1-тарау. Жалпы ереже

1. Деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналарынан тауарларды өткізу, жұмыстарды орындау, қызметтерді көрсету кезінде жүзеге асырылатын ақшалай есеп айырысулар туралы мәліметтерді қабылдау, сақтау, сондай-ақ оларды мемлекеттік кірістер органдарына фискалдық деректер операторымен беру қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) 171-бабына сәйкес әзірленген.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Қаржы министрінің м.а. 14.03.2025 № 123 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2. Мемлекеттік кірістер органдары салықтық әкімшілендіру мақсатында тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді өткізуді жүзеге асыру кезінде ақшалай есеп айырысулар туралы деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналарының мәліметтерін пайдаланады. Бұл ретте фискалдық деректер операторы мынадай міндеттерді:

1) салық төлеушілерден ақшалай есеп айырысулар туралы мәліметтерді қабылдауды;

2) ақшалай есеп айырысулар туралы алынған мәліметтерді өзінің электрондық тасығыштарында сақтауды;

3) жалпыға ортақ пайдаланылатын телекоммуникация желілері бойынша жедел режимде күн сайын оны алған сәттен бастап 1 (бір) сағаттан кешіктірмей

мемлекеттік кірістер органдарына ақшалай есеп айырысулар туралы мәліметтерді беруді жүзеге асырады.

Ескерту. 2-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Қаржы министрінің м.а. 14.03.2025 № 123 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

3. Фискалдық деректер операторы осы Қағидалардың 2-тармағында көрсетілген міндеттерді мыналарды пайдаланумен жүзеге асырады:

- 1) ақпараттық ауқымдар ағыны үшін электрондық тасығыштарды;
- 2) ақшалай есеп айырысулар туралы мәліметтерді жинауды қамтамасыз ету және рұқсат етілмеген қолжеткізуден қорғау үшін деректерді электрондық сақтау орындарын;
- 3) құжат айналымы кезінде қағаз тасығыштарды;
- 4) кері байланыс, интерактивті өзара іс-қимыл үшін интернет ресурстарын пайдалана отырып іске асырады.

4. Фискалдық деректер операторы осы Қағидалардың 2-тармағында көзделген міндеттерді іске асыру барысында салық төлеушінің тіркеу деректерін, салық құпиясын, сондай-ақ ақшалай есеп айырысулар туралы мәліметтерді қабылдау, сақтау және мемлекеттік кіріс органдарына беру қызметі барысында алынған салық төлеуші туралы өзге де ақпаратты жарияламау бойынша Қазақстан Республикасы заңнамасының ережелерін сақтайды.

2-тарау. Негізгі ұғымдар мен қысқартулар

5. Осы Қағидаларда қолданылатын негізгі ұғымдар мен қысқартулар:

1) ақшалай есеп айырысулар – тауар сатып алу, жұмыстарды орындау, қызметтерді көрсету үшін қолма-қол ақша және (немесе) төлем карточкаларын және (немесе) мобильдік төлемдерді пайдалана отырып есеп айырысулар арқылы жүзеге асырылатын есеп айырысулар;

2) бақылау-касса машиналары – деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар электрондық құрылғы, тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді өткізу кезінде жүзеге асырылатын ақшалай есеп айырысулар туралы ақпаратты тіркеуді және көрсетуді қамтамасыз ететін компьютерлік жүйелер;

3) бақылау-касса машинасын фискалдық деректер операторының бағдарламалық-аппараттық кешеніне VPN қосу – бақылау-касса машиналарын рұқсат етілмеген қол жеткізуден қорғауды қамтамасыз ететін клиент пен сервер дұрыс сәйкестендірулері бар арнайы қорғалған байланыс арнасы бойынша фискалдық деректер операторының серверіне қосу;

4) бақылау чегі - сатушы (тауарды, жұмысты, қызметті жеткізуші) мен сатып алушы (клиент) арасындағы ақшалай есеп айырысудың жүзеге асу фактісін растайтын бақылау-касса машинасының бастапқы есеп құжаты;

5) қызметтерді көрсету шарты – салық төлеушіге фискалдық деректер операторының қызмет көрсету талаптарын айқындау мақсатында Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасында белгіленген тәртіпте салық төлеуші мен фискалдық деректер операторы арасында келісім жасалғанын растайтын қағаз және/немесе электронды түрдегі құжат;

6) токен – фискалдық деректер операторының серверіне ақшалай есеп айырысулар туралы деректерді беру кезінде бақылау-касса машиналарын сәйкестендіру және рұқсат етілмеген қол жеткізуден қорғау үшін фискалдық деректер операторының сервері генерациялаған сандық код;

7) уәкілетті орган – салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің түсуін қамтамасыз ету саласындағы басшылықты жүзеге асыратын мемлекеттік орган;

8) фискалдық белгі – бақылау-касса машинасының фискалдық режимде жұмыс істейтінін растау ретінде бақылау чектерінде көрсетілетін ерекшелік белгі ;

9) фискалдық деректер операторы – Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған ортақ пайдаланудағы телекоммуникациялар желілері бойынша мемлекеттік кірістер органдарына ақшалай есеп айырысулар туралы мәліметтерді жедел режимде беруді қамтамасыз ететін заңды тұлға;

10) фискалдық деректер операторының порталы – мынадай міндеттерді шешу үшін қажетті фискалдық деректер операторының интернет-ресурсы, фискалдық деректер операторының бағдарламалық-аппараттық кіші жүйесі: ұйымды тіркеу, уәкілетті органда бақылау-касса машиналарын тіркеу, ұйымның пайдаланушыларын басқару, бақылау-касса машиналарымен жұмыс істеу үшін токен беру, фискалдық операцияларды, ұйымның кассалары бойынша Х және Z есептерді қарау, фискалдық белгіні немесе бақылау чегінің дербес кодын тексеру ;

11) VLAN (ағыл. VirtualLocalAreaNetwork) – бұл виртуалды жергілікті желі (физикалық тұрғыда түрлі сегменттерде орналасқан, бірақ логикалық тұрғыда бір-бірімен байланысты және бір кеңтаралымды доменге біріктірілген желілік ресурстар тобы).

Ескерту. 5-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 14.04.2022 № 411 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

3-тарау. Фискалдық деректер операторының жұмысын ұйымдастыру

6. Фискалдық деректер операторының жұмысын ұйымдастыру оның міндеттерін толық көлемде орындалуына ықпал ететін мына функцияларды іске асыруды:

1) Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес бақылау-касса машинасын қолданумен жүзеге асырылатын ақшалай есеп айырысу операциялары туралы мәліметтерді қабылдау, өңдеу, сақтау және мемлекеттік кірістер органдарына өзгеріссіз түрде беру үшін бағдарламалық-аппараттық кешенін құруды және пайдалануды;

2) бақылау-касса машиналарын фискалдық деректер операторының бағдарламалық-аппараттық кешеніне VPN қосуды жүзеге асыруға мүмкіндік беретін Қазақстан Республикасының аумағындағы ақпараттық-телекоммуникациялық желінің жұмыс істеуін қамтамасыз етуді;

3) бақылау-касса машиналарының мемлекеттік тізіліміне енгізілген бақылау-касса машиналарын фискалдық деректер операторының бағдарламалық-аппараттық кешеніне (серверіне) қосу және өтеулі немесе өтеусіз негізде бақылау-касса машиналарын қолданумен жүзеге асырылатын ақшалай есеп айырысулар туралы мәліметтерді қабылдау, өңдеу және сақтау бойынша қызметтер көрсету. Өтеулі негізде қосылу "Байланыс туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 20-бабына сәйкес белгіленген тәртіппен келісілген тарифтер бойынша жүргізіледі;

4) бақылау-касса машиналарының деректерін қабылдау, сақтау және беру жүйесін әзірлеу және пайдалануға енгізуді;

5) фискалдық деректер операторының қызметтерін пайдаланушылармен интерактивті өзара іс-қимыл жасау үшін фискалдық деректер операторының порталын құруды және техникалық сүйемелдеуді қамтамасыз етуді, сондай-ақ олар үшін, оның ішінде:

Ұлттық тауарлар каталогына сәйкес бақылау-касса машиналарының тауарлар, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтер каталогын қолдануды;

бақылау-касса машиналарының орналасқан жерінің геолокациясын айқындау және оларды мемлекеттік кірістер органдарына беруді;

бақылау-касса машиналарынан ақшалай есеп айырысу туралы мәліметтерді қабылдау және оларды мемлекеттік кірістер органдарына беру бойынша күнделікті мониторинг жүргізу бойынша қосымша сервистерді әзірлеуді және фискалдық деректер оператордың порталына орналастыруды;

б) фискалдық деректер операторы порталының, бағдарламалық-аппараттық кешені, ақпараттық-телекоммуникациялық желісінің жұмысы мәселелері бойынша салық төлеушілердің, мемлекеттік кірістер органдарының консультациялық және техникалық қолдау қызметін және бақылау-касса машиналарына техникалық қызмет көрсету орталықтарын құруды;

7) салық, мемлекеттік құпиядан және басқа да заңмен қорғалатын ақпараттан тұратын ақпаратты жариялағаны, таратқаны үшін фискалдық деректер операторы қызметкерлерінің жауаптылығы мәселелері бойынша құқықтық актіні бекітуді;

8) электрондық цифрлық қолтаңба арқылы фискалдық деректер операторының порталында тіркелгеннен кейін, деректерді алушыдан басқа, қызметтер көрсету шарттарының негізінде фискалдық деректер операторының бақылау-касса машиналардан мәліметтерді қабылдау, сақтау, сондай-ақ оларды мемлекеттік кірістер органдарына беру тәртібі бойынша қызметтерді іске асыруды;

9) фискалдық деректерді өңдеуге фискалдық деректерді (сондай-ақ салық төлеуші туралы кез келген ақпаратты) өзгертуді, иесіздендіруді, бұғаттауды, өшіруді немесе жоюды қоспағанда, фискалдық деректер операторының оларды жинау, жазып алу, жүйелеу, жинақтау, өзгеріссіз түрде сақтау, алу, пайдалану, мемлекеттік кірістер органдарына қолжетімділік беру бойынша әрекеттер кіретінін;

10) фискалдық деректер операторының қызметін кемінде алты облыста (нөмірлеудың геофикалық аймақтарында), республикалық маңызы бар қаладарды және астанада қамтамасыз етуді білдіреді.

Ескерту. 6-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 27.12.2023 № 1326 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді - ҚР Қаржы министрінің м.а. 14.03.2025 № 123 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

4-тарау. Фискалдық деректер операторының бақылау-касса машинасын тіркеу, қайта тіркеу және есептен шығару тәртібі

Ескерту. 4-тарау алып тасталды – ҚР Премьер-Министрінің Бірінші орынбасары – ҚР Қаржы министрінің 24.02.2020 № 192 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

5-тарау. Фискалдық деректер операторының бақылау-касса машинасынан мәліметтерді қабылдау тәртібі

12. Бақылау-касса машинасын қолданатын салық төлеушілер фискалдық деректер операторымен тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді өткізу кезінде салық төлеуші жүзеге асыратын ақшалай есеп айырысулар туралы мәліметтерді қабылдау, сақтау және мемлекеттік кірістер органдарына беру қызметін көрсету шартын жасасады. Қызмет көрсету шартында міндетті тәртіпте:

1) салық құпиясын құрайтын салық төлеуші туралы ақпараттың құпиялығын қамтамасыз етуге фискалдық деректер операторының жауапкершілігі;

2) мемлекеттік кірістер органдарынан тіркеу деректерін және салық төлеушіден ақшалай есеп айырысулар туралы мәліметтерді фискалдық деректер операторының алуына және өңдеуіне салық төлеушінің келісімі;

3) шартты бұзу тәртібі мен рәсімі көрсетілуге тиіс.

13. Ақшалай есеп айырысулар туралы мәліметтерді қабылдау кезінде фискалдық деректер операторының серверінде бақылау-касса машинасы берген ақшалай есеп айырысулар туралы мәліметтер бар әрбір ақпарат үшін токен алу арқылы бақылау-касса машинасын сәйкестендіру жүргізіледі. Токенді құру мынадай сәйкестендіргіштерді пайдаланумен жүргізіледі:

1) осы Қағидалардың 7-тармағына сәйкес тіркеу кезінде бақылау-касса машинасына берілген мемлекеттік кірістер органындағы бақылау-касса машинасының тіркеу нөмірі;

2) осы Қағидалардың 11-тармағына сәйкес тіркеу кезінде фискалдық деректер операторы бақылау-касса машинасына берген бақылау-касса машинасының тіркеу нөмірі.

14. Осы Қағидалардың 13-тармағында көрсетілген сәйкестендіргіштер тексергеннен кейін фискалдық деректер операторы бақылау-касса машинасына бақылау-касса машинасының бақылау чегінде басып шығару үшін ортақ пайдаланудағы телекоммуникация желісі арқылы серверде қалыптастырылған ақшалай есеп айырысудың фискалдық белгісін жібереді. Бұл ретте фискалдық деректер операторы серверінің хабарламасында салық төлеушіге бақылау-касса машинасына мынадай деректер беріледі:

1) деректердің қабылданғаны туралы растау;

2) берілген әрбір бақылау чегінің генерацияланған фискалдық белгісі;

3) жаңартылған токен.

Фискалдық деректер операторының серверінде өңделген ақшалай есеп айырысулар туралы мәліметтер фискалдық деректер операторының серверіндегі фискалдық деректерді сақтау орнында бес жыл ішінде сақталады.

15. Фискалдық деректер операторының серверінде бақылау-касса машинасының бақылау чегінің фискалдық белгісін қалыптастыру хеш-функциялар алгоритмдері мен есептеу рәсімдері қолданыла отырып, бақылау-касса машинасынан алынған ақшалай есеп айырысулар туралы мәліметтер негізінде жүргізіледі.

16. Фискалдық деректер операторының серверімен байланыс үзілген жағдайда бақылау-касса машинасы дербес режимге ауысады, оның ұзақтығы бақылау-касса машинасының бекітілген техникалық талаптары мен техникалық талаптарына сәйкестік нысанына сәйкес жетпіс екі сағаттан аспауы тиіс.

Бақылау-касса машинасының фискалдық деректер операторының серверімен байланыс қалпына келтірілгеннен кейін фискалдық деректер операторының сервері:

1) бақылау-касса машинасынан дербес режимде жұмыстың ұзақтығы туралы ақпараты бар хабарлама алуға;

2) бақылау-касса машинасының барлық бақылау чектерін рет-ретімен және бақылау-касса машинасының дербес режимдегі жұмысы кезінде жинақталған алынған Z-есептер туралы белгілерді қабылдауға және олардың әр қайсысына бақылау чегінің қолданыстағы фискалдық белгісімен жауап жіберуге тиіс.

17. Бақылау чегінің фискалдық белгісі немесе дербес коды фискалдық деректер операторының порталында тексеріледі.

6-тарау. Бақылау-касса машинасынан мәліметтерді сақтау тәртібі

18. Фискалдық деректер операторының серверінде салық заңнамасында белгіленген салық міндеттемесі мен талабы бойынша талап қою мерзімі ішінде мынадай мәліметтерді сақтау қамтамасыз етіледі:

1) салық төлеушінің өтінішінде көрсетілген тіркеу деректері;

2) бақылау-касса машинасының тіркеу деректері;

3) тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді өткізу кезінде жүзеге асырылған әрбір ақшалай есеп айырысу туралы ақпарат;

4) әрбір бақылау-касса машинасының токенінің ағымдағы қолданыстағы мәні ;

5) әрбір ақшалай есеп айырысудың фискалдық белгісі.

19. Ақпаратты сақтау оны рұқсат етілмеген қолжеткізуден қорғаумен байланысты іс-шараларды қамтиды, оның ішінде:

1) бағдарламалық-техникалық құралдар кешенін және оларды барлық ақпарат өңдеудің технологиялық кезеңдерінде және жұмыс істеудің барлық режимдерінде, оның ішінде жөндеу және регламенттік жұмыстарды жүргізу кезінде қолдайтын ұйымдастыру шараларын қолдану;

2) пайдаланушылар мен әкімшілердің қол жеткізу құқықтарының ара-жігін ажырату;

3) мыналарды:

қосымшаларды логикалық топтарға бөлуді және әр топты бөлінген виртуалды машинаға орналастыруды;

VLAN құру арқылы сыртқы желілік трафикті ішкісінен оқшаулауды;

белсенді жабдық бір қосымша құрауышпен резервке қойылатын жүйе бойынша әрбір бағдарламалық құрауышты резервке қоюды;

жүйелік және желілік инженерлерден басқа кез келген мамандардың серверлерге тікелей қолжеткізуді болдырмауды қамтитын бағдарламалық қамтамасыз ету қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін шаралар кешенін пайдалану;

дерекқорлардың тұтастығын қамтамасыз ететін шаралар кешенін пайдалану, атап айтқанда:

баснан чектер бойынша деректерді өзгертуге, жоюға және жаңартуға мүмкіндік бермейтін дерекқорларға қолжеткізу құқығын конфигурациялау;

инженерлер серверлік жабдықта жүргізген барлық операцияларды тіркейтін аудит жүйесі;

дерекқорлардың барлық көшірмелері белсенді, резервке қою артық болып кететін, виртуалды машина немесе физикалық сервер істен шыққан жағдайда, деректер аз уақыт ішінде қалпына келетін жүйе бойынша дерекқорларды резервке қою.

7-тарау. Бақылау-касса машинасынан мәліметтерді беру тәртібі

20. Бақылау-касса машинасынан мәліметтерді беру ортақ пайдаланудағы телекоммуникация желісінің байланыс арналары арқылы бақылау-касса машинасы – фискалдық деректер операторы – уәкілетті орган кезектілігімен жүзеге асырылады.

21. Фискалдық деректер операторының серверімен бақылау-касса машинасының және уәкілетті органның серверімен фискалдық деректер операторының ортақ пайдаланудағы телекоммуникация желісінің байланыс арнасы рұқсат етілмеген қол жеткізуден қорғалуы:

- 1) клиент пен сервердің дұрыс сәйкестендірілуі;
- 2) бағдарламалық және/немесе бағдарламалық-аппараттық ақпаратты қорғау құралдарын пайдаланылуы тиіс.

22. Фискалдық деректер операторы уәкілетті органға беретін ақпаратты қалыптастыру:

1) мерзімді негізде әрбір бақылау-касса машинасы бойынша уәкілетті органның серверіне күнделікті жинақтаушы есептерді беретін;

2) уәкілетті органның ақпараттық жүйелеріне берілген деректердің синхрондылығы мен толықтығын бақылайтын деректер алмасу модулінде жүргізіледі.

23. Бақылау-касса машинасы уәкілетті орган бекіткен ақшалай есеп айырысулар туралы мәліметтерді мемлекеттік кірістер органдарына беруді қамтамасыз ететін бақылау-касса машинасының техникалық талаптарына және техникалық талаптарға сәйкестігі нысанына сәйкес ақшалай есеп айырысулар туралы мәліметтерді фискалдық деректер операторының серверіне береді.

24. Бақылау-касса машиналарынан алынған деректерді талдап тексеру фискалдық деректер операторының порталында жеке кабинетінде уәкілетті органның қызметкерлеріне қажеттілігіне қарай ұсынылады.

25. Уәкілетті органның бақылау өлшемдерінің модулі бақылау өлшемдеріне сәйкес уақыт аралығында уәкілетті органның серверіне келіп түскен ақпаратты талдайды және есептерді уәкілетті орган қызметкерлеріне береді.

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
2018 жылғы 16 ақпандағы
№ 208 бұйрығына
8-қосымша

Деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналары туралы мәліметтерді мемлекеттік кірістер органдарына фискалдық деректер операторымен беру қағидалары

Ескерту. Бұйрық 8-қосымшамен толықтырылды – ҚР Премьер-Министрінің Бірінші орынбасары – ҚР Қаржы министрінің 24.02.2020 № 192 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1-тарау. Жалпы ереже

1. Осы Фискалдық деректер операторының мемлекеттік кірістер органдарына деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналары туралы мәліметтерді беру қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" (Салық кодексі) Қазақстан Республикасы Кодексінің 167-бабы 2-тармағына сәйкес әзірленді және фискалдық деректер операторының мемлекеттік кірістер органдарына деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналары туралы мәліметтерді беру тәртібін айқындайды.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 14.04.2022 № 411 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2. Осы Қағидаларда қолданылатын негізгі ұғымдар мен қысқартулар:

1) Комитет – Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік кірістер комитеті;

2) ЦДИАӨМ – Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігі;

3) әкімші – ақпараттық жүйені әкімшілендіруді және сүйемелдеуді қамтамасыз ететін жауапты маман;

4) БСН – бизнес-сәйкестендіру нөмірі;

5) МКК АЖ – деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналарын тіркеуді, тіркеу карточкасында көрсетілген мәліметтерді өзгертуді және есептен шығаруды қамтамасыз ететін Комитеттің ақпараттық жүйесі.

6) ИШ – Комитеттің интеграциялық шинасы;

7) деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машина (бұдан әрі – ДТБ бар БКМ) – тауарларды өткізу, жұмыстарды орындау, қызметтерді көрсету кезінде жүзеге асырылатын ақшалай есеп айырысулар туралы ақпаратты тіркеуді және көрсетуді қамтамасыз ететін деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар аппараттық-бағдарламалық кешен, деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар электрондық құрылғы;

8) МО БКО – Қазақстан Республикасы мемлекеттік органдарының бірыңғай көліктік ортасы;

9) ФДО АЖ – интеграциялық өзара іс-қимыл арқылы мемлекеттік кірістер органдарына деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналары туралы мәліметтерді беруді қамтамасыз ететін фискалдық деректер операторының ақпараттық жүйесі;

10) фискалдық деректер операторы (бұдан әрі – ФДО) – Салық кодексінің 165-бабының 16) тармақшасына сәйкес, ақпараттандыру саласындағы уәкілетті органмен келісім бойынша уәкілетті орган айқындаған ортақ пайдаланудағы телекоммуникациялар желілері бойынша мемлекеттік кірістер органдарына ақшалай есеп айырысулар туралы мәліметтерді жедел режимде беруді қамтамасыз ететін заңды тұлға;

11) хабарлама – XML форматындағы хабарламаның тақырыбы мен денесінен тұратын және фискалдық деректер операторының ақпараттық жүйесінен ақпаратты Комитеттің ақпараттық жүйесіне және керісінше беру үшін қызмет ететін құрылым;

12) "электрондық үкіметтің" сыртқы шлюзі (бұдан әрі – ЭҮСШ) – МО БКО тұрған ақпараттық жүйелердің МО БКО тыс тұрған ақпараттық жүйелермен өзара іс-қимылын қамтамасыз етуге арналған "электрондық үкімет" шлюзінің кіші жүйесі;

13) "электрондық үкімет" шлюзі" (бұдан әрі – ЭҮШ) – "электрондық үкімет" шеңберінде мемлекеттік және мемлекеттік емес ақпараттық жүйелер интеграциясына арналған ақпараттық жүйе;

2-тарау. Интеграциялық өзара іс-қимылға қатысушылар

3. Интеграциялық өзара іс-қимылға қатысушылар:

1) МКК АЖ;

2) ФДО АЖ болып табылады.

4. МКК АЖ және ФДО АЖ өзара іс-қимылы ЭҮАШ/ЭҮШ және ИШ арқылы жүзеге асырылады.

3-тарау. Бақылау-касса машинасы туралы мәліметтерді беру тәртібі

5. Комитет ФДО мәліметтері негізінде жүзеге асырады:

1) Салық кодексінің 167-бабының 1-тармағында, 2-тармағының 1) тармақшасында, 5-тармағында көзделген ДБФ бар БКМ есепке қою;

2) Салық кодексінің 168-бабының 1-тармағының 1) тармақшасында, 2-тармағында, 4-тармағының 2) тармақшасында көзделген ДБФ бар БКМ тіркеу карточкасында көрсетілген мәліметтерді өзгерту;

3) Салық кодексінің 169-бабының 1-тармағының 1), 3), 4), 5), 6), 7) тармақшаларында, 2-тармағының 1) тармақшасында, 5-тармағының 1) тармақшасында көзделген жағдайларда ДБФ бар БКМ есептен шығару.

6. МКК АЖ және ФДО АЖ арасындағы интеграциялық өзара іс-қимыл осы Қағидалардың 1-қосымшасына сәйкес ДБФ бар БКМ туралы мәліметтерді сипаттауға сәйкес ЭҮСШ/ЭҮШ және ИШ арқылы хабарламалармен жүзеге асырылады.

7. ФДО ДБФ бар БКМ туралы мәліметтерді Комитетке:

1) интеграциялық өзара іс-қимыл арқылы электрондық түрде, не интеграциялық өзара іс-қимылдың техникалық іркілістері болған жағдайда Комитеттің бөлінген серверіне балама тәсілмен деректерді жүктеу жолымен;

2) ДБФ бар БКМ туралы мәліметтерді электрондық түрде беру мүмкін болмаған кезде қағаз тасымалдағышта, осы Қағидаларға 2 "Деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасын есепке қою (деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасының тіркеу деректерін өзгерту)" және 3 "Деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасын есептен шығару" қосымшаларға сәйкес нысан бойынша жолдайды.

Ескерту. 7-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 27.12.2023 № 1326 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

8. Комитет ФДО электрондық поштасына осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес нысаны бойынша ДБФ бар БКМ модельдер анықтамалығын жібереді.

Ескерту. 8-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 27.12.2023 № 1326 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

4-тарау. Ақпараттық алмасу тәртібі

9. МКК АЖ мен ФДО АЖ арасында өзара іс-қимылы XML хабарламалармен ЭҮСШ, ЭҮШ және ИШ арқылы веб-сервистер технологиясын пайдалана отырып асинхронды режимде жүзеге асырылады.

10. МКК АЖ мен ФДО АЖ арасындағы ақпараттық алмасудың техникалық талаптары "Ақпараттандыру туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ЭҮСШ, ЭҮШ арқылы МКК АЖ-ның ФДО АЖ-мен интеграциясы бойынша жеке Келісіммен айқындалған.

Ескерту. 10-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 14.04.2022 № 411 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

11. Өнеркәсіптік пайдалануға ақпарат алмасу іске қосылғанға дейін мынадай рәсімдерді орындау қамтамасыз етіледі:

- 1) тестілік стендте ақпараттық алмасуға сынақ жүргізу;
- 2) МКК АЖ және ФДО АЖ, ЭҮСШ, ЭҮШ, ИШ ақпараттық өзара іс-қимылды тәжірибелік пайдалануды жүргізу;
- 3) тәжірибелік пайдалану нәтижелеріне талдау жүргізу, қажет болған жағдайда бағдарламалық қамтамасыз етуді пысықтауды қамтамасыз ету;
- 4) тәжірибелік режимде қосылатын сервистің ақпараттық сұраныстарының қарқындылығын бағалау, жүктемелік тестілеу.

12. Хабарламаларды жіберу және алу фактілері МО БКО арқылы электрондық байланыс арнасы бойынша деректерді беру кезінде ақпараттық жүйелермен көзделген деректер алмасу хаттамасында тіркеледі.

13. Хабарламаларды қабылдау-беру процесінде барлық уақыт параметрлерін тіркеу Астана қаласының уақыты бойынша жүргізіледі.

Ескерту. 13-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 27.12.2023 № 1326 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

14. Хабарламаны жіберу куәлігі жөнелтушінің ЭҮШ-дан, ИШ-дан алған хабарламаны жеткізу туралы хабарлама болып табылады. Ақпарат алмасу алушыдан жауап хабарламаны алған кезде аяқталады.

15. Интеграциялық алмасудың техникалық іркілістері туындаған кезде, ФДО АЖ бен МКК АЖ арасындағы өзара іс-қимыл Комитет пен ФДО бекіткен регламентке сәйкес жүзеге асырылады.

Деректерді тіркеу және (немесе)
беру функциясы бар бақылау-
касса машиналары туралы
мәліметтерді мемлекеттік
кірістер органдарына фискалдық
деректер операторымен беру
қағидаларына
1-қосымша

Деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналары туралы мәліметтердің сипаттамасы

1. Деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасын тіркеу үшін хабарлама жіберу

р/с №	Деректеменің атауы	Типі	Өлшемі	Міндеттілігі	Ескерту
1	С а л ы қ төлеушінің ЖСН/БСН	Сандық	12	иә	Бүтін саннан құралады
2	ДБФ бар БКМ зауыттық нөмірі	Тексттік	255	иә	
3	ДБФ бар БКМ атауы (маркасы)	С а н д ы қ анықтамалық	14	иә	БКМ модельдері анықтамалығын а н ж а з б а идентификаторы
4	ДБФ бар БКМ шығарылған жылы	Сандық	4	иә	Ж ж ж ж форматында
5	Мәліметтерді беру күні	Дата		иә	жжжж-аа-кк форматында
6	ДБФ бар БКМ пайдалану орны	Құрамдас		иә	
6.1	Қала (ауыл)	Сандық	10	иә	ЭАОЖ коды
6.2	Көше (шағын аудан)	Символдық	255	иә	
6.3	Үй нөмірі	Символдық	255	иә	
6.4	Пәтер (бөлме, өзге үй-жайлар) нөмірі	Символдық	255	жоқ	
7	Салық төлеуші ЭЦҚ	ds:Signature		иә	

2. Деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасының тіркеу карточкасында көрсетілген мәліметтерді өзгерту үшін хабарламаны беру

р/с №	Атауы	Типі	Өлшемі	Міндеттілігі	Ескерту
1	С а л ы қ төлеушінің ЖСН/БСН	Сандық	12	иә	
2	БКМ зауыттық нөмірі	Тексттік	255	иә	
3	БКМ атауы (маркасы)	С а н д ы қ анықтамалық	14	иә	БКМ модельдері анықтамалығын а н ж а з б а идентификаторы

4	Б К М шығарылған жылы	Сандық	4	иә	Ж ж ж ж форматында
5	Мәліметтерді беру күні	Дата			жжжж-аа-кк форматында
6	ДБФ бар БКМ тіркеу нөмірі	Тексттік		иә	МТН
7	БКМ жаңа пайдалану орны	Құрамдас	10	иә	
7.1	Қала (ауыл)	Сандық	255	иә	ӘАОЖ коды
7.2	Көше (шағын аудан)	Символдық	255	иә	
7.3	Үй нөмірі	Символдық			
7.4	Пәтер (бөлме, өзге үй-жайлар) нөмірі	Символдық	255	жоқ	
8	Салық төлеуші ЭЦҚ	ds:Signature		иә	

3. Деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасын есептен шығару үшін хабарламаны беру

р/с №	Атауы	Типі	Өлшемі	Міндеттілігі	Ескерту
1	С а л ы қ төлеушінің ЖСН/БСН	Сандық	12	иә	
2	ДБФ бар БКМ зауыттық нөмірі	Тексттік	20	иә	
3	ДБФ бар БКМ атауы (маркасы)	С а н д ы қ анықтамалық			БКМ модельдері анықтамалығын а н ж а з б а идентификаторы
4	ДБФ бар БКМ шығарылған жылы	Сандық	4	иә	Ж ж ж ж форматында
5	Мәліметтерді беру күні	Дата			жжжж-аа-кк форматында
6	ДБФ бар БКМ тіркеу нөмірі	Тексттік	12	иә	МТН
7	ДБФ бар БКМ есептен шығару себебі	Анықтамалық	14	иә	Ашылмалы тізім
8	Салық төлеуші ЭЦҚ	ds:Signature		иә	

Ескерту: аббревиатуралардың толық жазылуы:

БСН – бизнес-сәйкестендіру нөмірі;

ЖСН – жеке сәйкестендіру нөмірі;

ДБФ бар БКМ – деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасы;

ӨАОЖ коды – әкімшілік – аумақтық объектілер жіктеуші коды;

МТН – бақылау-касса машинасының тіркеу нөмірі;

ЭЦҚ – электрондық цифрлық қолтаңба.

Деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналары туралы мәліметтерді мемлекеттік кірістер органдарына фискалдык деректер операторымен беру қағидаларына 2-қосымша

Деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасын есепке қою (деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасының тіркеу деректерін өзгерту)

Ескерту. 2-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Қаржы министрінің м.а. 14.03.2025 № 123 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

р/с№	ЖСН/ БСН	Тегі	Аты	Өкесінің аты (ол болған жағдайда)	Жеке кәсіпкердің, заңды тұлғаның, филиалдың, өкілдіктің атауы	ДБФ бар БКМ туралы мәліметтерді беру себебі	Бақылау-кассалық машина		
						БКМ есепке қою / тіркеу карточкасында көрсетілген мәліметтерді өзгерту	атауы	зауыттық нөмірі	шығарылған жылы
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Кестенің жалғасы

Бақылау-касса машинасын пайдалану орны					Мәліметтерді беру күні
облыс/ аудан	қала (ауыл)	көше (шағын аудан)	үй нөмірі	пәтер (бөлме, өзге үй-жайлар) нөмірі	
11	12	13	14	15	16

Ескертпе: аббревиатураларды ашып жазу:

БСН – бизнес-сәйкестендіру нөмірі;
 ЖСН – жеке сәйкестендіру нөмірі;
 ДБФ бар БКМ – деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасы.

Деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналары туралы мәліметтерді мемлекеттік кірістер органдарына фискалдық деректер операторымен беру қағидаларына 3-қосымша

Деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасын есептен шығару

Ескерту. 3-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Қаржы министрінің м.а. 14.03.2025 № 123 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

р/с№	ЖСН/БСН	Тегі	Аты	Әкесінің аты (ол болған жағдайда)	Ж е к е кәсіпкердің, заңды тұлғаның, филиалдың, өкілдіктің атауы
1	2	3	4	5	6

Кестенің жалғасы

Өтініш беру себебі:	ДБФ бар БКМ			Алынған фискалдық есеп туралы мәліметтер:	Мәліметтерді беру күні
1) Қолма-қол ақша арқылы сауда операциялары, жұмыстарды орындау, қызметтер көрсету кезінде жүзеге асырылатын ақшалай есеп айырысуларға байланысты қызметті жүзеге асыруды тоқтату;					

2) БКМ техникалық ақаулығына байланысты одан әрі қолданудың мүмкін еместігі; 3) БКМ мемлекеттік тізілімнен алып тастау; 4) БКМ техникалық жарамды моделін БКМ ж а н а моделіне ауыстыру; 5) БКМ ұрлау, жоғалту; 6) Қазақстан Республикасының салық заңнамасына қайшы келмейтін өзге де жағдайлар	атауы	зауыттық нөмірі	шығарылған жылы	_____ бастап _____ дейінгі кезең	Б К М есептеуішінің қорытынды көрсеткіштері	
7	8	9	10	11	12	13

Ескертпе: аббревиатураларды ашып жазу:

БСН – бизнес-сәйкестендіру нөмірі;

ЖСН – жеке сәйкестендіру нөмірі;

ДБФ бар БКМ – деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасы.

Деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналары туралы мәліметтерді мемлекеттік кірістер органдарына фискалдық деректер операторымен беру қағидаларына 4-қосымша Нысан

Деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналардың анықтамалығы

Ескерту. 4-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрінің 27.12.2023 № 1326 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

р/с №	Анықтамалық ж а з б а идентификаторы	Атауы	Түрі	ДБФ бар БКМ белгісі 1-онлайн 0 - пайдаланылады	Мемлекеттік тізілімге енгізілген күні
1	2	3	4	5	6

Ескертпе: аббревиатураларды ашып жазу:

ДБФ бар БКМ – деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машинасы;

БКМ – бақылау-касса машинасы.

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
2018 жылғы 16 ақпандағы
№ 208 бұйрығына
9-қосымша

Ескерту. 8-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда – ҚР Премьер-Министрінің Бірінші орынбасары – ҚР Қаржы министрінің 24.02.2020 № 192 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің күші жойылған кейбір бұйрықтарының тізбесі

1. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 5453 тіркелген, № 42 (1639) "Заң газеті" газетінде 2009 жылғы 20 наурызда жарияланған).

2. "Техникалық талаптарды және бақылау-кассалық машиналардың техникалық талаптарға сәйкестілік нысанын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 636 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 5454 тіркелген, № 42 (1639) "Заң газеті" газетінде 2009 жылғы 20 наурызда жарияланған).

3. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы

министрінің 2009 жылғы 21 сәуірдегі № 172 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 5676 тіркелген, № 84 (1681) "Заң газеті" газетінде 2009 жылғы 5 маусымда жарияланған).

4. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2009 жылғы 2 шілдедегі № 284 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 5730 тіркелген, № 123 (1720) "Заң газеті" газетінде 2009 жылғы 14 тамызда жарияланған).

5. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2009 жылғы 23 желтоқсандағы № 572 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 5980 тіркелген, № 31 (1827) "Заң газеті" газетінде 2010 жылғы 2 наурызда жарияланған).

6. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2010 жылғы 16 сәуірдегі № 172 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 6192 тіркелген, № 70 (1866) "Заң газеті" газетінде 2010 жылғы 19 мамырда жарияланған).

7. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2010 жылғы 2 шілдедегі № 317 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 6338 тіркелген, № 212 (26273) "Казахстанская правда" газетінде 2010 жылғы 12 тамызда жарияланған).

8. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2011 жылғы 2 шілдедегі № 345 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 7093 тіркелген, № 124 (2114) "Заң газеті" газетінде 2011 жылғы 26 тамызда жарияланған).

9. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2011 жылғы 15 тамыздағы № 409 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 7181 тіркелген, № 141 (2131) "Заң газеті" газетінде 2011 жылғы 29 қыркүйекте жарияланған).

10. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2012 жылғы 11 қаңтардағы № 10 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 7397 тіркелген, № 3, 437 б. Қазақстан Республикасының орталық орындаушы және басқа мемлекеттік органдарының Нормативтік-құқықтық актілер бюллетенінде 2012 жылы жарияланған).

11. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2012 жылғы 29 маусымдағы № 316 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 7809 тіркелген, № 120 (2302) "Заң газеті" газетінде 2012 жылғы 14 тамызда жарияланған).

12. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2012 жылғы 3 қазандағы № 450 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8044 тіркелген, № 179 (2361) "Заң газеті" газетінде 2012 жылғы 27 қарашада жарияланған).

13. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2013 жылғы 12 тамыздағы № 386 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8713 тіркелген, № 165 (2540) "Заң газеті" газетінде 2013 жылғы 5 қарашада жарияланған).

14. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2014 жылғы 25 тамыздағы № 375 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 9747 тіркелген, № 151 (2719) "Заң газеті" газетінде 2014 жылғы 8 қазанда жарияланған).

15. "Техникалық талаптарды және бақылау-кассалық машиналардың техникалық талаптарға сәйкестілік нысанын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы Министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 636 бұйрығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2014 жылғы 13 қазандағы № 431 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тізілімінде № 9878 тіркелген, "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде 2015 жылғы 13 қаңтарда жарияланған).

16. "Тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді өткізу кезінде жүзеге асырылатын ақшалай есеп айырысулар туралы деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналарынан мәліметтерді қабылдау, сақтау, сондай-ақ оларды фискалдық деректер операторының мемлекеттік кірістер органдарына беру қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің 2015 жылғы 27 ақпандағы № 135 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 10665 болып тіркелген, "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде 2015 жылғы 4 мамырда жарияланған).

17. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2015 жылғы 7 сәуірдегі № 261 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11041 тіркелген, "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде 2015 жылғы 1 маусымда жарияланған).

18. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрі міндетін атқарушының 2015 жылғы 26 маусымдағы № 385 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11767 тіркелген, "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде 2015 жылғы 5 тамызда жарияланған).

19. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2015 жылғы 25 қыркүйектегі № 495 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 12149 тіркелген, "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде 2015 жылғы 16 қазанда жарияланған).

20. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2015 жылғы 21 қазандағы № 533 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 12290 тіркелген, "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде 2015 жылғы 26 қарашада жарияланған).

21. "Техникалық талаптарды және бақылау-кассалық машиналардың техникалық талаптарға сәйкестілік нысанын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы Министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 636 бұйрығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2015 жылғы 4 желтоқсандағы № 614 бұйрығы (Нормативтік

құқықтық актілерін мемлекеттік тізілімінде № 12811 тіркелген, "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде 2016 жылғы 15 қаңтарда жарияланған).

22. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2016 жылғы 16 ақпандағы № 67 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 13505 тіркелген, "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде 2016 жылғы 30 наурызда жарияланған).

23. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2016 жылғы 29 наурыздағы № 148 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 13640 тіркелген, "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде 2016 жылғы 6 мамырда жарияланған).

24. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2016 жылғы 26 мамырдағы № 260 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 13843 тіркелген, "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде 2016 жылғы 8 шілдеде жарияланған).

25. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2016 жылғы 22 шілдедегі № 384 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14140 тіркелген, "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде 2016 жылғы 5 қыркүйекте жарияланған).

26. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2016 жылғы 20 қыркүйектегі № 495 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14363 тіркелген, "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде 2016 жылғы 4 қарашада жарияланған).

27. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына өзгерту енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2016 жылғы 26 желтоқсандағы № 690 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14714 тіркелген, Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкінде 2017 жылғы 31 қаңтарда жарияланған).

28. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2017 жылғы 16 ақпандағы № 109 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14911 тіркелген, Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкінде 2017 жылғы 29 наурызда жарияланған).

29. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2017 жылғы 3 наурыздағы № 147 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14975 тіркелген, Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкінде 2017 жылғы 12 сәуірде жарияланған).

30. "Тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді өткізу кезінде жүзеге асырылатын ақшалай есеп айырысулар туралы деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналарынан мәліметтерді қабылдау, сақтау, сондай-ақ оларды фискалдық деректер операторының мемлекеттік кірістер органдарына беру қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2015 жылғы 27 ақпандағы № 135 бұйрығына өзгеріс енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 жылғы 30 наурыздағы № 205 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 15069 тіркелген, Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкінде 2017 жылғы 10 мамырда жарияланған).

31. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2017 жылғы 22 мамырдағы № 327 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 15185 тіркелген, Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкінде 2017 жылғы 2 маусымда жарияланған).

32. "Бақылау-кассалық машиналардың мемлекеттік тізілімін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2008 жылғы 30 желтоқсандағы № 635 бұйрығына толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің 2017 жылғы 5 қазандағы № 599 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 15910 тіркелген, Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкінде 2017 жылғы 30 қазанда жарияланған).

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК